

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

PLAN RADA ZA **2024.** GODINU

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
PLAN RADA ZA 2024. GODINU

Zagreb, 2023.

Sadržaj

1. UVOD	4
2. SAŽETAK PLANA RADA ZA 2024. PREMA CILJEVIMA STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026. I AKCIJSKOM PLANU ZA RAZDOBLJE 2022. – 2024.....	6
2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA	6
2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA KNJIŽNICE	10
2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA	12
3. PLAN RADA PREMA ORGANIZACIJSKIM JEDINICAMA	16
3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO	16
3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva	17
3.1.2. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice	21
3.1.3. Akademski centar i stalno stručno usavršavanje	22
3.2. ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI	24
3.2.1. Zbirka <i>Croatica</i>	24
3.2.2. Sveučilišna zbirka	24
3.3. ODJEL OBRADA	26
3.3.1. Obrada omeđene građe	26
3.3.2. Obrada neomeđene građe	27
3.3.3. Normativni nadzor i sadržajna obrada	27
3.4. ODJEL BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE	30
3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija	30
3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija	31
3.4.3. Identifikatori	33
3.5. ODJEL POSEBNE ZBIRKE.....	34
3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga	34
3.5.2. Grafička zbirka	35
3.5.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala	37
3.5.4. Zbirka zemljovida i atlasa	38
3.6. ODJEL ZAŠTITA I POHRANA.....	39
3.6.1. Zaštita knjižnične građe	39
3.6.2. Pohrana knjižnične građe	39
3.7. ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE	41
3.7.1. Informacijski centar	42
3.7.2. Čitaonice i posebne zbirke građe	43

3.7.3. Osiguranje pristupa e-izvorima i razvoj usluga otvorene znanosti	44
3.8. ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI	46
3.8.1. Odsjek tajništvo	46
3.8.2. Odsjek financijski i računovodstveni poslovi	47
3.8.3. Odsjek održavanje	47
3.8.4. Odsjek marketing i komunikacije	48
3.8.5. Odsjek sigurnost	49
3.9. ODJEL INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	51
3.9.1. Odsjek infrastruktura	51
3.9.2. Odsjek razvoj IT usluga	52
4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA.....	54
4.1. Znanstvena djelatnost	54
4.2. Međunarodna suradnja.....	55
4.3. Projekti i programi.....	56
4.3.1. Programi prijavljeni za poziv za javne potrebe u kulturi Ministarstva kulture i medija za 2024. godinu (uključeni u popis prema prethodnim kategorijama)	57
4.4. Skupovi, sastanci i događanja.....	58
4.5. Nakladnička djelatnost	60
4.6. Izložbena djelatnost	61
4.7. Povjerenstva, radne grupe, odbori i komisije (unutar NSK i rad djelatnika NSK u vanjskim hrvatskim i inozemnim tijelima)	61
4.8. Upute, smjernice i pravilnici.....	63
4.9. Međunarodna članstva NSK	64

1. UVOD

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (u daljnjem tekstu: NSK) jedna je od najznačajnijih hrvatskih javnih ustanova u kulturi te je potpora razvitku i unapređenju hrvatske akademske i znanstvene zajednice, što proizlazi iz njezine uloge nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu. Radi unaprjeđenja hrvatskog knjižničarstva te izgradnje i razvoja hrvatskog knjižničnog sustava NSK provodi znanstveno-istraživačku i razvojnu djelatnost. Zadaće koje obavlja NSK temelje se na odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (u daljnjem tekstu: ZKKD), Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (u daljnjem tekstu: ZVOZD) i odredbama provedbenih akata i Statuta NSK, a svi redoviti i razvojni programi usklađeni su s općim i posebnim ciljevima *Strategije razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu do 2026. godine* (u daljnjem tekstu: *Strategija razvoja NSK*) i aktivnostima prema *Akcijskom planu provedbe: aktivnosti i očekivani rezultati za razdoblje 2022. – 2024. Strategije razvoja NSK* (u daljnjem tekstu: *Akcijski plan NSK*).

Programima redovite djelatnosti u 2024. godini postiže se: a) osiguravanje dostupnosti cjelovite zbirke hrvatske pisane i objavljene baštine; b) ažurna obrada obveznog primjerka te kupljene, darovane i zamjenom pristigle knjižnične građe; c) tekuće izrađivanje nacionalne bibliografije u svim nizovima; d) izgradnja zbirki građe posebne vrste kao i zbirke znanstvenostručne literature radi ostvarivanja potpore akademskoj i znanstvenoj zajednici i promicanje načela otvorene znanosti i e) sustavna zaštita i digitalizacija knjižnične građe radi osiguravanja trajne dostupnosti najvrjednije hrvatske knjižnične baštine, čime NSK pridonosi očuvanju bogatstva hrvatske kulturne baštine.

Strateški projekt *e-Kultura* koji je uspješno dovršen u 2023. godini nastavlja se ostvarivati u nizu povezanih aktivnosti usmjerenih na digitalizaciju u NSK te organizacijsku i provedbenu uspostavu sustava digitalizacije i trajne pohrane digitalne građe u Hrvatskoj. Istodobno se započelo s dionicom NSK u nacionalnom projektu *e-Sveučilišta* kojom će se ostvarivati aktivnosti na izgradnji digitalno zrelih knjižnica u visokom obrazovanju i znanosti u Hrvatskoj i digitalno zrelih okolina za učenje. Nastavlja se druga faza jednog od ključnih strateških razvojnih projekata NSK *CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatica* kojim se planira novouređeni prostor NSK postupno stavljati u novu funkciju.

Razvojni programi najvećim su dijelom usmjereni na poticanje razvojnih projekata radi očuvanja, interpretacije i promidžbe baštine, jačanja knjižničnog sustava u Hrvatskoj te razvoja publike i čitanja. Provode se projektima financiranim nacionalnim i međunarodnim sredstvima, potpomognutim u skladu s mogućnostima i vlastitim sredstvima NSK. Uz redovite aktivnosti, strateške projekte i razvojne programe provodit će se i svi projekti koji su u 2023. prijavljeni na natječaj Ministarstva kulture i medija za javne potrebe u kulturi, a koji budu odobreni i dijelom financirani iz navedena izvora.

Sve razvojne programske aktivnosti u 2024. godini provodit će se u okvirima financijskih mogućnosti. S obzirom na potrebu stabilnog razvoja NSK, radit će se na unapređenju kompetencija djelatnika u svim područjima, poticati horizontalno usavršavanje i prema potrebi vertikalno stručno napredovanje i/ili akademsko obrazovanje. Zbog sve složenijih poslova i zahtjeva radnih mjesta, posebno onih koja se popunjavaju nakon odlaska u mirovinu osoba s

nižom stručnom spremom, nastojat će se u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja osiguravati potrebni koeficijenti za praćenje stvarnih potreba radnih procesa.

Plan rada NSK za 2024. godinu sastoji se, uz uvod, od tri glavna dijela. U prvom se dijelu navodi sažetak Plana u kontekstu strateških ciljeva i *Akcijskog plana*, u drugom dijelu detaljnije redovite i razvojne aktivnosti, a u trećem kulturne, obrazovne i znanstvene aktivnosti koje se provode kao suradnički programi više odjela i procesa.

U ostvarivanju Plana rada za 2024. posebna će se pozornost pridavati učinkovitoj međuodjeloj suradnji u ostvarenju programa i projekata.

Obrazloženja Financijskog plana za 2024. s projekcijama za 2025. i 2026. i Financijski plan za 2024. nalaze se u zasebnim dokumentima i s navedenim opisnim dijelovima čine cjelinu.

2. SAŽETAK PLANA RADA ZA 2024. PREMA CILJEVIMA STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026. I AKCIJSKOM PLANU ZA RAZDOBLJE 2022. – 2024.

NSK će u 2024. godini nastaviti provoditi informacijsku, obrazovnu i znanstvenu djelatnost te nakladničku, izložbenu i promidžbenu djelatnost kao komplementarne aktivnosti u skladu sa zakonskim odredbama i ciljevima Strategije razvoja NSK do 2026. kao i Akcijskim planom njezine provedbe do 2024. godine.

Sažetak Plana rada opisuje aktivnosti NSK koje će se provoditi radi provedbe triju temeljnih strateških ciljeva, a cjelokupan se dokument, u sklopu prikaza rada pojedinih odjela i ustrojbenih jedinica, također poziva na oba navedena dokumenta.

2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA

Svrha je ovog cilja povećati dostupnost građe zbirke *Croatica* i sveučilišne zbirke primjenom suvremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija svim korisničkim skupinama NSK i javnostima koje građu koriste putem mreže te ujedno i poboljšati zaštitu, digitalizaciju i očuvanje izvornika kao temelja knjižničkog poslovanja.

U skladu s temeljnim zadaćama NSK, prioriteti su redovite djelatnosti Knjižnice cjelovitost obveznog primjerka, redovita bibliografska obrada i objavljivanje Hrvatske nacionalne bibliografije te učinkovita zaštita građe i osiguravanje dostupnosti građe i usluga korisnicima. Ostvarenje prvog cilja *Strategije razvoja NSK* provodit će se provedbom posebnih ciljeva koji obuhvaćaju izgradnju i upravljanje zbirkama građe; zaštitu, digitalizaciju i očuvanje građe; znanstvenu refleksiju, kreativnu interpretaciju i predstavljane građe te neprekidno komuniciranje i uključivanje šire javnosti razvojem usluga za korisnike kojima se nastoje prevladati digitalna i generacijska prepreka, okolnosti ograničenog pristupa kulturnom sadržaju i znanstvenim informacijama i povećati pozitivna percepcija Knjižnice u široj javnosti kao pouzdane, otvorene i inovativne ustanove.

Zbirka *Croatica* dostupnija korisnicima

Nacionalna zbirka *Croatica* stvara se sustavnom nabavom hrvatske knjižne i neknjižne građe na svim medijima, i to preuzimanjem obveznog primjerka u skladu s odredbama ZKKD-a i Pravilnika o obveznom primjerku te zamjenom, darom i kupnjom. Posebne zbirke NSK nabavljat će građu za zbirku *Croatica* u skladu s financijskim mogućnostima. Izgradnja i upravljanje zbirkama u NSK usko su povezani s ostvarenjem cjelovitosti dostave obveznog primjerka. Nastavit će se implementacija modula za prihvrat i pohranu obveznog primjerka digitalne građe (eOP) kako bi se hrvatskim nakladnicima digitalne građe omogućila sigurna dostava i pohrana obveznog primjerka svih vrsta i propisanih formata digitalne građe. Nastavit će se i s prihvatom ocjenskih radova u nacionalni repozitorij u skladu sa ZVOZD-om i Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima. U sljedećoj godini očekuje se prihvrat gotovo 100 000 jedinica različite vrste građe u svim analognim i digitalnim pojavnostima.

Dostupnost podataka o nacionalnoj nakladničkoj produkciji osigurana je izradbom Hrvatske nacionalne bibliografije koja proizlazi iz zakonske obveze i jedinstvene uloge Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u trajnom prikupljanju, čuvanju, zaštiti, obradbi i dostupnosti fonda. Nastavit će se redovito objavljivanje Hrvatske nacionalne bibliografije, Hrvatske

retrospektivne bibliografije i rad na pripremi za objavljivanje specijalnih bibliografija prema predmetnim, sadržajnim i drugim mjerilima.

Sustavno izgrađivana i dostupnija zbirka inozemne *Croatice* te poboljšana suradnja s organizacijama i udrugama Hrvata izvan Hrvatske

Cjelovitost zbirke *Croatica* nije moguće ostvariti bez sustavne izgradnje Zbirke inozemne *Croatice* koja okuplja djela hrvatskih autora objavljena izvan granica Republike Hrvatske, djela inozemnih autora s temom Hrvata i Hrvatske i na hrvatskom jeziku. Sustavno će se identificirati i prikupljati i publikacije hrvatskih manjina i iseljenika iz susjednih i prekomorskih zemalja (Zbirka inozemne *Croatice*). Nastavit će se rad na projektu *HIT – Hrvatski iseljenički tisak* u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu digitalizacijom i javnom objavom radova hrvatskih iseljenika kao i nastavak digitalizacije građe gradišćanskih Hrvata iz Zbirke rukopisa i starih knjiga NSK. Nastavit će se suradnja s ustanovama kao što su Hrvatska matica iseljenika, Državni ured za Hrvate izvan Hrvatske, Društvo hrvatskih književnika, veleposlanstva Republike Hrvatske i lektorati u svijetu te pojedincima povezanim s hrvatskom knjigom u inozemstvu.

Unaprijeđena izgradnja sveučilišne zbirke i relevantne inozemne baze znanstvenih informacija dostupne hrvatskoj znanstvenoj zajednici

Opće-znanstvena/sveučilišna zbirka kao potpora sveučilišnoj ulozi Knjižnice ostvaruje se nabavom hrvatske i inozemne znanstvene i stručne građe, informacijskih izvora usmjerenih obrazovnim, znanstvenim i istraživačkim aktivnostima na Sveučilištu u Zagrebu kao i široj znanstvenoj zajednici u Hrvatskoj. Tijekom 2024. godine nastavit će se s nabavom e-izvora za akademsku zajednicu na nacionalnoj razini. Osim nabave, organizirat će se i edukacije za korištenje e-izvorima za knjižničare i korisnike. Planira se veće usmjeravanje prema uslugama otvorenog pristupa i otvorene znanosti. Započelo se s tzv. transformativnim ugovorima koji uključuju vaučere (APC – Article Processing Charges) za objavu radova u otvorenom pristupu, a nastavit će se sa sklapanjem ugovora koji uključuju klauzulu o otvorenom pristupu. Planira se i formalno-pravna uspostava nacionalnog knjižničnog konzorcija (namijenjen hrvatskoj akademskoj i znanstvenoj zajednici, Sveučilištu u Zagrebu i korisnicima NSK). Nastavit će se s osiguravanjem probnih pristupa sadržajima komercijalnih izdavača, a planira se i unapređenje Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu.

Podatci o cjelovitu fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK

Sustavno će se popunjavati praznine nacionalnoga fonda (antikvarna *Croatica*) kupnjom, zamjenom i darom, čime će se ostvariti preduvjeti za izradbu nacionalne bibliografije i dostupnost građe korisnicima. Kako bi se ostvario plan o cjelovitu fondu NSK dostupnom korisnicima u *online* katalogu NSK, nastavit će se provedba konverzije sadržaja digitaliziranog kataloga na listićima od 1976. do 1990. godine i nastavak započete digitalizacije kataložnih listića Kataloga periodike radi organiziranja više digitalnih kataloga referentne građe, kao npr. topografski katalog novinskog tiska Hrvatske i dr. Povećat će se opseg opisivanja rukopisnih ostavština i obrada donacija. Planira se obrada građe zbirki dara koje nisu u cijelosti zastupljene u katalogu NSK (Ivšić, Frangeš i Kombol) te dovršetak rada na zbirci *De Franceschi*. Planira se provedba višegodišnjeg projekta sređivanja i obrade građe Arhiva NSK do 1960. godine.

Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi

Planira se provedba testiranja formata za izradbu bibliografskih zapisa u okružju otvorenih poveznih podataka kao i drugih međunarodnih standarda radi osiguravanja zahtjeva interoperabilnosti knjižnično-informacijskog sustava.

Provodit će se aktivnosti razvoja, održavanja i priprema za primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Radit će se na prikupljanju podataka o uporabi normi u hrvatskim knjižnicama i drugim baštinskim ustanovama uz osiguranje savjetodavne potpore i edukacije za primjenu normi.

Objedinjeno upravljanje podacima o građi svih vrsta

U sklopu razvojnih aktivnosti informacijsko-knjižničnog sustava provodit će se nabava i implementacija platforme za knjižnične usluge u oblaku za NSK i sveučilišne, visokoškolske i znanstvene knjižnice u Hrvatskoj uključene u projekt *e-Sveučilišta* u dionicu koju u projektu vodi NSK. Razvojne aktivnosti također se planiraju u dijelu nastavka razvoja portala Dijeljenih podataka NSK (data.nsk.hr) poticanjem objava otvorenih knjižničnih podataka i aktivnom primjenom politike ponovne uporabe podataka. Planira se provesti priprema za praktičnu primjenu formata BIBFRAME u sklopu planova prelaska na platformu knjižničnih usluga u oblaku. U planu je nastavak izradbe povezanih podataka i objava novih kompleta podataka na portalu Dijeljenih podataka NSK.

U Upisniku digitalnih zbirki i preslika okupit će se podaci o digitalnim zbirkama hrvatskih knjižnica i projektima digitalizacije građe, a započet će i planiranje razvojnih aktivnosti na prihvatu podataka o obveznom primjerku digitalnih preslika knjižnične građe te planova digitalizacije radi koordinacije digitalizacije građe i objedinjena upravljanja izvorno digitalne i digitalizirane građe.

Unaprijeđena zaštita ugroženih analognih zbirki, povećana kvaliteta upravljanja zaštitom baštinskih i digitalnih zbirki i povećana količina digitalizirane građe

Razvoj NSK obilježen je razvojnim pomacima u primjeni digitalnih tehnologija, ali je i dalje u prvom planu provedba zaštite analogne građe NSK primjenom preventivnih i kurativnih mjera zaštite građe i osiguravanjem primjerenih uvjeta smještaja i pohrane. U 2024. godini nastaviti će se provedba konzervatorsko-restauratorskih postupaka i izradba preslika građe (mikrofilm i digitalne preslike) radi zaštite i dostupnosti knjižnične građe.

Radi provođenja postupka pravne zaštite, a u skladu s odredbama ZKKD-a koji nalaže obvezu NSK za donošenjem Rješenja o svojstvu kulturnog dobra za knjižničnu građu, Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra iz NSK donosit će rješenja o svojstvu kulturnog dobra kako bi Ministarstvo kulture i medija građu postupkom obuhvaćene zbirke upisalo u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Nastavit će se višegodišnji program *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim crkvenim i svjetovnim ustanovama*. Aktivnosti usmjerene zaštiti digitalne zbirke *Croatica* obuhvatit će uvođenje novog poslovnog procesa trajne pohrane digitalnih preslika knjižnične građe u sklopu sustava e-Kultura u Centru dijeljenih usluga (CDU) u državnom oblaku.

Unaprijeđena zaštita građe u kriznim uvjetima

Poseban su izazov NSK donijele ugroze kao što su pandemija, potres i posljedice klimatskih promjena koje dovode u pitanje redovito poslovanje te zahtijevaju nove pristupe i resurse u zaštiti građe i pružanju usluga korisnicima u uvjetima krize. Nastavit će se aktivnosti Radne grupe za primjenu i praćenje primjene dokumenata o zaštiti građe NSK od tehničkih ugroza i katastrofa na temelju Izvješća o procjeni rizika u Projektu zaštite općeg fonda knjižnice i zbirki građe posebne vrste NSK od tehničkih ugroza i katastrofa te Pravilnika o zaštiti knjižnične građe NSK u kriznim uvjetima.

Unaprijeđen radni proces digitalizacije građe

Nabava opreme za digitalizaciju građe u projektu *e-Kultura* znatno je doprinijela povećanju količine digitalizirane građe koja zahtijeva i druge aspekte pripreme za objavu i dostupnost korisnicima. Planira se nastaviti s istim opsegom digitalizacije građe uz zadržavanje kvalitete

digitalnih preslika i metapodataka. Postupno će se povećavati opseg uvođenja novog modula za praćenje radnog procesa digitalizacije građe i izradbe arhivskih paketa SIP za dostavu u središnji sustav trajne pohrane Ministarstva kulture i medija. U sklopu matične djelatnosti provodit će se koordinacija, edukacija i pružanje pomoći drugim knjižnicama u radu u središnjem sustavu trajne pohrane.

Osigurani uvjeti za pristup, istraživanje i analizu građe NSK

Nastavlja se provedba reformskog trogodišnjeg projekta *e-Sveučilišta* iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. –2026. u dijelu koji se odnosi na aktivnosti NSK radi unaprjeđenja knjižnično-informacijskog sustava NSK, knjižnica iz sustava znanosti i obrazovanja (u sljedećim fazama i drugih vrsta knjižnica) kao i aktivnosti opremanja digitalnim tehnologijama CroAtriuma i SciLaba kao suvremenih središta za potporu digitalnoj tranziciji i *online* učenju u sustavu visokoškolskog obrazovanja i znanosti. Za potrebe prelaska NSK na knjižnično-informacijski sustav u oblaku i uključivanja drugih knjižnica iz visokoškolskog i znanstvenog sustava, niz radnih grupa provodit će aktivnosti implementacije i korištenja novog sustava uz neprekidne edukacije knjižničara.

Infrastruktura uspostavljena u projektu *e-Kultura* povezana s infrastrukturom Digitalne knjižnice NSK nastavit će se koristiti za potporu digitalizaciji, trajnoj pohrani i dostupnosti digitalnog sadržaja, čime će se povećati dostupan korpus Digitalne zbirke *Croatica* za istraživače.

Povećan broj znanstvenih istraživanja zbirki i na njima temeljenih usluga NSK

Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj zajednici ogleda se u radu na unapređivanju uvjeta za provedbu znanstvenih istraživanja temeljenih na zbirkama i građi NSK kao i provedbi aktivnosti koje pridonose predstavljanju bogata fonda NSK (digitalizacija građe i razvoj portala, nakladnička djelatnost, fizičke i virtualne izložbe, stručni i znanstveni skupovi, promidžbene aktivnosti i dr.).

Istraživanja će se provoditi i u sklopu znanstvene djelatnosti djelatnika NSK kao jedne od temeljnih djelatnosti NSK utvrđene ZKKD-om. U 2024. godini planira se provedba 42 razvojnih projekata i programa, uključujući jedan nacionalni infrastrukturni razvojni projekt (*e-Sveučilišta*), i triju međunarodnih projekata (*IFLA MLAS Advocacy Impact Evaluation Project*, *Liber CeOS_SE* i *IFLA National Bibliography Section Linked Data Working Group*). Teme planiranih istraživanja obuhvaćaju sljedeća područja: istraživanje zadovoljstva korisnika, znanstvena produktivnost u području knjižničarstva, procjena utjecaja zagovaranja, razvoj čitalačke publike, poticanje čitanja, filologija, inkunabulistika, hrvatska iseljenistička dokumentaristika, razvoj računalnog modela (neuronske mreže) za otkrivanje uzoraka koji prate gramatička pravila, BIBFRAME i suradnja s nakladnicima. Planira se i objava devet znanstvenih te trinaest stručnih radova. Na temelju rezultata projekta *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama*, koji je uključivao *in situ* popisivanje i fotografiranje prvotisaka u Hrvatskoj, u 2024. godini planira se i objavljivanje monografije *Hrvatski prvotisci* koja će obuhvatiti hrvatske prvotisake.

Multimedijsko posredovanje i predstavljanje javnostima zbirke *Croatica* i novi prostor NSK u funkcionalnom programskom korištenju

Uspostava CroAtriuma odražava temeljnu usmjerenost NSK prema tranziciji iz tradicionalnog pristupa predstavljanju zbirke *Croatica* i osobito vrijedne građe NSK prema suvremenom, interaktivnom i transmedijskom. Nastavit će se provedba druge faze jednog od ključnih strateških razvojnih projekata NSK *CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatica* kojim se planira novouređeni prostor NSK postupno stavljati u novu funkciju multimedijskog središta istraživanja, promidžbe, edukacije, interpretacije i vrjednovanja nacionalne zbirke *Croatica* uz uključivanje stručne i opće javnosti. Radit će se na izradbi

projektne dokumentacije CroAtriuma u suradnji s vanjskim suradnikom (Idejni i Glavni projekt). Iz projekta *e-Sveučilišta* osigurat će se dio tehnološke opreme za potrebe interpretacije baštine i e-učenja. U 2024. godini u prostoru CroAtriuma organizirat će se nekoliko važnih događanja, među kojima izdvajamo skup posvećen petstotoj obljetnici smrti Marka Marulića koji u suradnji s NSK organizira Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja svim skupinama korisnika

Područje poticanja čitanja i ove godine zauzima važno mjesto u programima NSK, a provodit se aktivnostima Mjeseca hrvatske knjige od 15. listopada do 15. studenog 2024. i Noći knjige u travnju 2024. kao i u nizu drugih programa kojima je svrha promidžba knjige, nakladništva i čitanja. NSK će i sljedeće godine provoditi projekt *Čitam lakše!* radi podizanja svijesti o važnosti čitanja i pristupačnosti digitalnih sadržaja osobama s teškoćama čitanja te omogućivanja lakšeg čitanja digitalnih sadržaja iz zbirke NSK u pristupačnom okružju. Nastavit će se druga faza provedbe projekta *Vremeplov riječi* kako bi se videozapisi hrvatskih književnika koji čitaju i komentiraju ulomke svojih djela sačuvali za buduće naraštaje, a suvremeni posjetitelji portala Digitalne zbirke NSK potaknuli na čitanje njihovih djela.

Osigurano neprekidno komuniciranje i uključivanje šire javnosti

U 2024. godini bit će nastavljeni edukativni programi za javnost kojima se potiče otvorenost NSK građanima. U sklopu međunarodnog Erasmus+ projekta *Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS-SE)* kojem je svrha povezati građane s paneuropskim nastojanjima za otvorenu znanost, odvijat će se projektne aktivnosti kojima je svrha osnaživanje knjižničara i uspostava knjižnica kao središta građanske znanosti. Planira se organiziranje manifestacije za razvoj publike (igra potrage – *escape-room* – na temu života i rada Ivane Brlić-Mažuranić) i nastavak razvoja sustava Smart Library NSK. Nadalje, provest će se aktivnosti građanske znanosti u sklopu Festivala znanosti, a prigodnom aktivnošću obilježiti će se i Tjedan otvorene znanosti, te aktivnostima EDC-a NSK i aktivna suradnja, Tjedan Europe, Europski tjedan sporta, Europski dan svjesnosti o antibioticima i Europska godina biciklizma. U povodu obilježavanja petstote obljetnice smrti Marka Marulića, u Hrvatskom arhivu weba izradit će se tematska zbirka o Marku Maruliću u suradnji sa studentima i učenicima te drugim knjižnicama. Organizirat će se izložba *Dragi Lastane!*. Nastavit će se aktivnosti stručnog vodstva posjetitelja, Dani otvorenih vrata NSK i drugi načini uključivanja šire javnosti.

Povećana kvaliteta komunikacije NSK s javnošću

Prepoznavanje potreba suvremenih korisnika, osobito mladih, te mogućnosti novih načina komunikacije koji pridonose boljem predstavljanju usluga NSK i njezina jedinstvenog istraživačkog korpusa, vodilo je nizu tehničkih i sadržajnih prilagodbi područja komunikacije NSK s javnostima u prethodnim godinama te izradbi nove mrežne stranice NSK. Uz nastavak rada na njezinu poboljšanju u 2024. godini i nadogradnji novim funkcionalnostima, izradit će se strategija upravljanja sadržajem na mrežnoj stranici i društvenim mrežama NSK i komunikacijska strategija NSK. Knjiga grafičkih standarda NSK primijenit će se u svim oblicima interne, a osobito eksterne komunikacije i predstavljanja NSK javnosti.

2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA KNJIŽNICE

Svrha je ovog cilja unaprjeđivanje poslovanja Knjižnice i njezin organizacijski razvoj, usklađivanje poslovanja s normativnim i drugim dokumentima (UN-ov Program održivog razvoja do 2030., Europski zeleni plan, Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine i dr.) i postizanje učinkovitosti, održivosti i veće kvalitete rada i mrežnih usluga

Knjižnice. Učinkovito poslovanje Knjižnice zahtijeva primjerenu opremu, infrastrukturu ICT te pridržavanje tehničkih i drugih normi, što utječe na visoke troškove poslovanja, održavanja i razvoja. Knjižnica je i dosad pokazala usmjerenost prema ekonomičnosti poslovanja i racionalizaciji troškova te poslovnim aktivnostima koje utječu na smanjivanje negativnog utjecaja na okoliš i potiču primjenu suvremenih tehnologija (SMART) koje podupiru takve aktivnosti. Ostvarenje cilja provodi se provedbom četiriju posebnih ciljeva koji obuhvaćaju organizacijski razvoj i učinkovito upravljanje ljudskim resursima, digitalnu transformaciju, učinkovito i održivo upravljanje zgradom Knjižnice i zelenu tranziciju kao i sustavno upravljanje rizicima.

Poboljšana organizacijska struktura

NSK nastavlja aktivnosti na unapređivanju organizacijske kulture i učinkovitosti poslovanja u svim poslovnim aspektima, nastojeći pritom osigurati poboljšane uvjete za rad djelatnika NSK, bolju komunikaciju i suradnju te uvodeći neformalne oblike povećanja povezanosti ustanove. U 2024. godini nastaviti će se rad na poboljšanju organizacijske strukture, poboljšanom upravljanju ljudskim i materijalnim resursima, edukaciji djelatnika radi razvoja profesionalne karijere te poboljšanju komunikacije i međudjelne suradnje osobito u provedbi projekata i programa.

Ojačana digitalna infrastruktura

Sustavno ulaganje u razvoj infrastrukture i nabavu nove opreme ICT podupiru i koraci koji se poduzimaju u digitalizaciji poslovanja svih aspekata poslovanja koji pridonose povećanju kvalitete rada i provedbe razvojnih programa, a time osobito utječu na povećanje kvalitete usluga NSK. Razvoj digitalne infrastrukture bit će usmjeren jačanju tehničko-organizacijskih kapaciteta, osiguravanju održiva knjižnično-informacijskog sustava i digitalizaciji poslovnih sustava i procesa. Radi omogućavanja i ostvarivanja cilja digitalne tranzicije NSK nastaviti će se radom Povjerenstvo za digitalizaciju poslovanja i digitalnu tranziciju.

Poboljšano upravljanje zgradom NSK

Mogućnost korištenja cjelovita prostora zgrade NSK od 2020. godine znatno pridonosi kvaliteti rada NSK i otvara nove razvojne mogućnosti u budućnosti. U skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 2. srpnja 2020. godine o dopuni Odluke o utvrđivanju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu jednim od središnjih prostora za provedbu aktivnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. u Republici Hrvatskoj, novouređenim prostorom nastavlja upravljati Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu za potrebe korištenja prostora u kulturne, znanstvene obrazovne i društvene svrhe državnim tijelima i javnim ustanovama. Tijekom 2024. godine nastaviti će se korištenje dijela novouređenog prostora za potrebe aktivnosti Vlade Republike Hrvatske i tijela državne uprave, a drugi dio za potrebe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za javne programe i interne potrebe (seminari, sastanci, konferencije, tribine, edukacije, stručni ispiti i druge aktivnosti).

Zelena tranzicija NSK i osnažene profesionalne i korisničke zajednice za zelenu tranziciju

Prateći trendove zelene tranzicije, NSK se sve više usmjerava održivu razvoju i odgovornom upravljanju, organizacijskoj kulturi, komunikaciji i edukaciji o temama iz područja ekologije i održiva razvoja, oslanjajući se pritom na ciljeve UN-ova programa održiva razvoja do 2030. godine. Završavajući 2023. godinu s uspješno provedenim aktivnostima NSK u području zelene tranzicije, planira se nastavak uključivanja NSK i poticanja drugih knjižnica na razmatranje uloge knjižnica u okružju klimatskih promjena i uništavanja okoliša. Kao jedan od značajnijih ciljeva *Strategije razvoja NSK* zacrtan je put prema uspostavi održive knjižnice te osnaženoj profesionalnoj i korisničkoj zajednici. Radom Povjerenstva za implementaciju Zelenog plana NSK nastaviti će se provedba aktivnosti koje su određene u sklopu projekta

Knjižnice i održivi razvoj – edukacijske radionice namijenjene matičarima i knjižničarima, što uključuje i osnaživanje knjižničara u svim vrstama knjižnica za održivi razvoj.

Osigurano sustavno upravljanje rizicima

NSK je javna ustanova od nacionalnog značenja. Knjižnična građa i kulturna baština koju NSK čuva izložene su riziku te zbog incidenata i katastrofa koje su identificirane u procjeni rizika, radi spremnosti i sigurnosti odnosno kapaciteta za odziv i oporavak, nastavit će se rad na provedbi integriranog strateškog projekta NSK pod nazivom *Sigurnost i otpornost na rizike u sustavu NSK*, koji uključuje niz mjera važnih za zgradu, građu, mreže, djelatnike i korisnike NSK. Planira se provedba redovitih aktivnosti te edukacija i vježbi.

2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA

Svrha je ovog cilja osnaživanje uloge i položaja Knjižnice kao središnje knjižnice hrvatskog knjižničnog sustava te istaknute nacionalne kulturne i znanstvene ustanove u europskom i širem međunarodnom kontekstu koja se ostvaruje trima posebnim ciljevima. Prvi poseban cilj obuhvaća razvoj knjižničnog sustava Republike Hrvatske, drugi unutarsektorsku i međusektorsku suradnju, a treći je usmjeren razvoju partnerstva na europskoj i svjetskoj razini.

U 2024. godini nastavit će se provedba poslova nacionalne i područne matične djelatnosti, surađujući sa županijskim narodnim matičnim knjižnicama i sveučilišnim matičnim knjižnicama kao i njihovom mrežom knjižnica na području Republike Hrvatske te s drugim znanstvenim, kulturnim i obrazovnim ustanovama koje djeluju u području knjižničarstva, arhivistike, dokumentacije i informacijskih službi u Republici Hrvatskoj. Poseban značaj za bolje upravljanje sustavom knjižnica ima uporaba Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica i Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj koji će se unaprijediti u tehnološkom smislu, a za suradnju u AKM području izrada Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (KAM).

Unaprijeđeni skupni katalozi

Objedinjavanje podataka kataloga knjižnica izgradnjom skupnih kataloga posebna je zadaća NSK koja pridonosi povećanju kvalitete poslovanja i razvoju knjižničnih usluga korisnicima. Nastavit će se redovito održavanje Hrvatskog nacionalnog skupnog kataloga (<http://skupni.nsk.hr>), a planira se proširenje opsega skupnog kataloga agregiranjem novih kompleta bibliografskih zapisa novouključenih knjižnica.

Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice

Objedinjeni pristup digitalnoj građi hrvatskih knjižnica, koordinacija digitalizacije građe, razvoj tematskih portala i usluga bit će omogućeni uspostavom Hrvatske digitalne knjižnice kao središnjeg sustava i portala mreže hrvatskih digitalnih knjižnica i repozitorija. Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice temelji se na odredbama ZKKD-a, Pravilnika o obveznom primjerku i Standarda za digitalne knjižnice, a predstavlja dio matične razvojne djelatnosti NSK i Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice naslanja se na razvoj Digitalne knjižnice NSK i integrira u nacionalnu infrastrukturu za upravljanje digitalnom kulturnom baštinom. Nastavit će se aktivnosti na uključivanju drugih knjižnica, provedbi edukacije i suradnji u digitalizaciji i dodjeli trajnih identifikatora URN:NBN zapisima u digitalnim sustavima radi jednoznačnog i trajnog označivanja zapisa digitalne građe. Nastavit će se s razvojem Upisnika digitalnih zbirki i preslika.

Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti

Izgradnji cjelovita i učinkovitijeg nacionalnog sustava matičnosti svakako će pridonijeti programi posvećeni digitalizaciji poslovanja i ujednačivanju praksi matičnih razvojnih službi te daljnjoj implementaciji novih podzakonskih akata u svim hrvatskim knjižnicama. Svrha je digitalizacije poslovanja matične djelatnosti objedinjavanje svih informacijskih sustava koje NSK razvija za potrebe poslovanja s knjižnicama i provedbe matične djelatnosti kako bi se osigurali ujednačeni postupci i podatci, bolje dokumentiranje i ekonomičnost u poslovanju knjižnica s NSK. Nastavit će se s razvojem Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki, sustava Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj, Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica čije podatke preuzima Državni zavod za statistiku kao i s koordinacijom provedbe upisa podataka o knjižnicama u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj te podataka u Upisnik digitalnih zbirki i preslika. Planira se nastavak razvoja Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja, čiji su ciljevi ujednačivanje prakse i bibliometrijskih potvrda te uključivanje svih knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja.

Educirana profesionalna zajednica

Na temeljima dugogodišnjeg kvalitetnog rada Centra za stalno stručno usavršavanje (CSSU) i ostvarenih napredaka u razvoju prema suvremenom mjestu cjeloživotnog učenja hrvatskih knjižničara, nastavit će se sustavna edukacija profesionalne zajednice trima oblicima edukacija – tečajevima, mrežnim seminarima i e-tečajevima te modulom Generičke kompetencije. Nastavit će se provedba redovitih djelatnosti koje podrazumijevaju izradbu prijedloga te usvajanje i provedbu godišnjeg programa edukacije, organiziranje 60 tečajeva, suradnju s voditeljima matičnih službi, partnerskim ustanovama te više od 70 predavača CSSU-a, distribuiranje novosti polaznicima te izdavanje potvrda o sudjelovanju na tečajevima za gotovo 2000 polaznika CSSU-a. U planu je uključivanje novih sadržaja i predavača u CSSU u skladu sa suvremenim potrebama rada u knjižnici uz poticanje razmjene stručnih iskustava i dobrih primjera iz prakse. Nastavit će se razvoj učenja na daljinu u obliku mrežnih seminara i e-tečajeva radi povećanja dostupnosti i fleksibilnosti trajne izobrazbe. Planira se i implementiranje novih funkcionalnosti mrežnih stranica CSSU-a.

Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru

Suradnja NSK u baštinskom sektoru nužan je dio njezina poslovanja s obzirom na profesionalnu povezanost u području informacijskih i komunikacijskih znanosti, ali i djelovanje znatnog broja specijalnih knjižnica i baštinskih zbirki u arhivima i muzejima, te njihovu skrb o knjižničnoj građi koja čini sastavni dio zbirke *Croatica*. Tijekom 2024. godine pružat će se stručno-savjetodavna pomoć pri ostvarenju pravne zaštite baštinske građe u knjižnicama i knjižničnim zbirka za koju se predmnijeva ili utvrdi svojstvo kulturnog dobra. Provođit će se prikupljanje, nadzor i analiza podataka o stanju baštinskih zbirki. Planira se suradnja na programima konzervatorsko-restauratorskih radova na knjižničnoj građi Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Samostana sv. Frane u Zadru, Eparhije pakračko-slavonske iz Pakraca, Franjevačkog samostana sv. Bernardina Sijenskog u Kaboru, Župne crkve sv. Katarine u Zagorskim Selima i Franjevačkog samostana sv. Ante u Splitu i na programu preventivne zaštite triju zbirki u sklopu Zbirke starih i rijetkih knjiga u Knjižnici HAZU. Nastavlja se i međunarodna suradnja s Knjižnicom „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi u Crnoj Gori.

Suradivat će se na izgradnji portala e-Kultura, Glagoljica.hr, Znameniti.hr i drugih te uspostavljanju i održavanju dobre međusektorske suradnje u razmjeni znanja, digitalizaciji građe, ujednačivanju poslovnih procesa i digitalnom objedinjavanju građe. Provođit će se aktivnosti razvoja, održavanja i priprema za primjenu Pravidnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Nastavit će se proces dostave metapodataka NSK i ostalih

knjižnica u nacionalni agregator te objave metapodataka na središnjem nacionalnom portalu kulturne baštine i u Europeani. Planira se nastavak suradnje s *DARIAH – HR: Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj* i rad na međunarodnom razvojnom projektu *Linked data*.

Razvijene i implementirane politike otvorene znanosti

Sudjelovat će se u projektu *Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)* u ulozi suvoditelja Radne skupine za definiranje strukture i načela HR-OOZ-a i radu Radne skupine za CroRIS u sklopu projekta *Informacijski sustav znanosti Republike Hrvatske – CroRIS*.

Osigurana potpora razvoju inovacija

Usmjerenost inovacijama NSK je potvrdila dvjema nagradama za inovacije u području razvoja digitalnih usluga, a i dalje se usmjerava suradnji u programima kojima može pridonijeti interdisciplinarnom istraživanju i razvoju više područja rada. U području zaštite knjižnične građe neprekidno se istražuju inovativni materijali i tehnike. U planu je nastavak suradnje s Grafičkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu na analizi stare pisane građe tehnikom multispektralnog snimanja i rad na razvoju funkcionalnih premaza koji omogućavaju zaštitu građe tijekom pohrane i izlaganja. Istraživanje stare tehnike uvezivanja građe provodit će se posuvremenjivanjem baze Uvez, nadopunom Zbirke uzoraka povijesnih knjigoveških materijala i suradnjom s drugim ustanovama. NSK će biti suorganizator 22. međunarodne izložbe inovacija *ARCA 2024*.

Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika

Sustavne pomake u poslovanju s nakladnicima NSK provodi potaknuta promjenama u okružju (e-nakladništvo), ali i potrebom da se na jednostavan i ekonomičan način postupnim razvojem informacijskih sustava započne tranzicija prema digitalizaciji cjelokupnog poslovanja s nakladnicima u Hrvatskoj. U 2024. godini najvažniji će pomak predstavljati uvođenje novog registra e-nakladnika i sustava za dostavu digitalnog obveznog primjerka koji je uspostavljen 2023. u sklopu projekta *e-Kultura*. Uz redovitu suradnju sa zajednicama nakladnika, radit će se i na provedbi programa *E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe* kojem je svrha educirati nakladnike o novom registru e-nakladnika i procesu dostave mrežnih publikacija iz korpusa obveznog primjerka (e-knjiga, e-serijskih publikacija, mrežnih stranica i ostale digitalne građe) u sustav eOP. Ured za identifikatore znatno će raditi na nekoliko značajnih aktivnosti unapređenja poslovanja s nakladnicima – od izradbe priručnika za nakladnike do novih komunikacijskih programskih rješenja.

Poticanje razvoja partnerstva na razini Europske unije i globalno te proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici

Otvorenost za suradnju NSK ostvaruje aktivnom međunarodnom suradnjom, i to sudjelovanjem i radom u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, suradnjom s nacionalnim i ostalim knjižnicama kao i drugim srodnim ustanovama u Europi i svijetu radi provođenja zajedničkih projekata, programa i aktivnosti te međunarodnog predstavljanja hrvatske kulturne i znanstvene baštine. Nastavlja se sudjelovanje u aktivnostima europske organizacije ravnatelja nacionalnih knjižnica CENL angažmanom glavne ravnateljice u Izvršnom odboru CENL-a, a u sklopu Međunarodne federacije knjižničarskih društava i ustanova – IFLA, očekuje se aktivno djelovanje u radnim tijelima, i to National Libraries Section, Management of Library Associations Section, Bibliography Section i News Media Section.

Planira se uključivanje u međunarodni projekt IFLA-e o temi digitalne i zelene tranzicije i suorganizacija LIBER Winter Eventa koji će se održati krajem 2024. godine.

Predstavljanje hrvatske kulturne baštine u inozemstvu

Predstavljanje hrvatske kulturne baštine u inozemstvu najčešće se provodi sudjelovanjem u organizaciji izložbi i dostavom podataka međunarodnim sustavima kao načina predstavljanja hrvatske nakladničke i znanstvene produkcije. Početkom 2024. godine planira se otvaranje hrvatskog kutića u Nacionalnoj knjižnici Bugarske za koji je u 2023. osigurana građa. Planira se nastavak suradnje na suorganizaciji izložbe *Hrvatska glagoljica* u Australiji i Novom Zelandu te daljnji razvoj zbirke *Stalna izložba donacija svjetske kulturne baštine*, posebno u suradnji s veleposlanstvima u Republici Hrvatskoj. Nastavit će se dostava metapodataka u sustave Europeana, DART-Europe, DOI, ISSN, ISBN, ISNM, VIAF i Manuscriptorium.

3. PLAN RADA PREMA ORGANIZACIJSKIM JEDINICAMA

3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO

Hrvatski zavod za knjižničarstvo (u daljnjem tekstu: HZK) objedinjuje tri organizacijske cjeline – Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva, Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice i Akademski centar i stalno stručno usavršavanje. U sklopu tih centara provode se projekti i programi povezani s razvojem djelatnosti NSK kao i razvojem djelotvornog hrvatskog knjižničnog sustava te se planiraju i organiziraju različiti oblici stručnog usavršavanja u suradnji s ostalim hrvatskim knjižnicama i obrazovnim ustanovama. U sklopu poticanja informacijsko-tehnološkog razvoja knjižnica i uspostave novih knjižničnih usluga, HZK koordinira i potiče primjenu normi u području knjižničarstva, informacija i dokumentacije, potiče procese u dijelu informatizacije i digitalne zrelosti knjižnica, koordinira digitalizaciju građe i razvoj digitalnih zbirki i usluga te izgrađuje suradnički sustav i portal Hrvatska digitalna knjižnica. Razvojni programi temelje se na *Strategiji razvoja NSK*, obvezama koje slijede iz Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019, 98/2019, 114/2022), Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/22) i provedbenih akata kao i na procesima u postupanju s kulturnim dobrima u Republici Hrvatskoj.

Zaposlenici HZK sudjelovat će u novim razvojnim projektima i programima (projekt *e-Sveučilišta: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* koji se financira u sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., *Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa*, *Razvoj mrežnog sustava za prikupljanje, pohranu i obradu knjižničnih statističkih podataka* i *Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama*) te redovitim višegodišnjim razvojnim i suradničkim razvojnim programima (*Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU)*), *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj*, *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj*, *Sistemska knjižničarstvo 2024.: otvorena godišnja konferencija korisnika Integriranog knjižničnog sustava NSK, visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj – Buki*, *Sustav za upravljanje, identificiranje i predstavljanje baštinskih zbirki u Republici Hrvatskoj – SUBAZ*, *Festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest*, *Upisnik digitalnih zbirki i preslika*, *Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj*, *Čitam lakše! – povećanje dostupnosti digitalnih sadržaja*, *DARIAH – HR: Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj*, *Glagoljica.hr*, *Pozdrav iz Hrvatske* i *Znameniti.hr*). U sklopu programa međunarodne kulturne suradnje planira se sudjelovanje na međunarodnim stručnim skupovima (32. godišnja konferencija EBLIDA i NAPLE foruma u Lisabonu, Portugal, Godišnja konferencija LIBER 2024., u Limassolu, Cipar, Godišnja skupština IIPC-a i Konferencija o arhiviranju weba 2024. i Konferencija Europeana 2024.). HZK će u 2024. godini sudjelovati u organizaciji ili suorganizaciji međunarodnih i hrvatskih znanstveno-stručnih skupova, a djelatnici će sudjelovanjem na znanstveno-stručnim skupovima predstavljati rezultate svojih istraživanja i promicati rad NSK. Nakon višegodišnje provedbe prve faze projekta *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama*, a koji je uključivao *in situ* popisivanje i fotografiranje prvotisaka u Hrvatskoj, u 2024. godini planira se objavljivanje prve u nizu monografija koja će obuhvatiti hrvatske prvotisake (prema mjerilu zavičajnosti) popisane u sklopu projekta. Nakon uspješno izrađene projektne prijave za uključenje NSK u razvojni infrastrukturni projekt *e-Sveučilišta: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* koji se financira iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. te izradbe Studije izvodljivosti projekta unaprjeđenja knjižnično-informacijskog sustava knjižnica

visokog obrazovanja i znanosti, tijekom 2024. godine u planu je provedba postupka javne nabave novog koncepta knjižnične tehnologije u oblaku i pripreme za provedbu implementacije hrvatskog visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku – bukinet.hr.

3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva

U Skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019), Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/22), Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj i ostalim normativnim aktima, temeljne djelatnosti NSK koje se obavljaju u Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva su: matična djelatnost, normativna djelatnost i razvoj knjižnično-informacijskog sustava. U 2024. godini planirano je 39 terenskih stručnih nadzora, sedam sjednica stručnih vijeća matičnih razvojnih službi i dva sastanka s knjižnicama u nadležnosti područne matične razvojne službe, vođenje pet projekata, održavanje šest radionica u sklopu CSSU-a, držanje 16 izlaganja na skupovima te izrada pet analiza stanja sustava knjižnica u nadležnosti.

Matična djelatnost

Posebna pozornost bit će posvećena posuvremenjivanju mrežnih aplikacija u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj i Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica (dalje u tekstu: Knjižnična statistika), nadogradnji Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki i daljnjoj digitalizaciji poslovanja matične djelatnosti putem sustava eMATIČNA.

U 2024. godini matična razvojna služba za narodne knjižnice pružat će stručno-savjetodavnu pomoć županijskim matičnim razvojnim službama za narodne knjižnice u vezi s provedbom stručnog nadzora, postupaka revizije i otpisa te postupaka pri utemeljivanju, odnosno promjenama pravnog statusa narodnih knjižnica. Matična razvojna služba za narodne knjižnice organizirat će i voditi četiri sjednice Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi te provesti četiri terenska stručna nadzora. Analizom izvješća o radu i planova rada županijskih matičnih razvojnih službi zaduženih za narodne knjižnice i na temelju prikupljenih statističkih podataka izradit će dubinsku analizu sustava narodnih knjižnica. Sudjelovat će u provedbi triju projekata i održati jednu radionicu za edukaciju narodnih knjižničara u sklopu CSSU-a. Koordinirat će unos i kontrolu statističkih podataka narodnih knjižnica u sustav Knjižnične statistike te provedbu upisa podataka o narodnim knjižnicama u Upisniku knjižnica. Na stručnim skupovima sudjelovat će s trima izlaganjima te planirati razvoj i unapređenje matične djelatnosti narodnih knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini.

Matična razvojna služba za školske knjižnice u 2024. godini pružat će daljnju savjetodavnu pomoć školskim knjižničarima u planiranju nabave i izgradnje fonda, reviziji i otpisu knjižnične građe, planiranju i opremanju novih školskih knjižnica i preuređenju postojećih. Razvojne aktivnosti bit će usmjerene ujednačivanju obrade građe. Organizirat će i voditi četiri sjednice Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi te provesti četiri terenska stručna nadzora. Analizom izvješća o radu i planova rada županijskih matičnih razvojnih službi zaduženih za školske knjižnice te analizom prikupljenih statističkih podataka izradit će dubinsku analizu sustava školskih knjižnica. Sudjelovat će u provedbi dvaju razvojnih projekata: *Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj* i *Dragi Lastane*. Održat će radionicu za edukaciju školskih knjižničara u sklopu CSSU-a. Koordinirat će unos i kontrolu statističkih podataka školskih knjižnica u sustav Knjižnične statistike. Sudjelovat će na sastancima za razvoj i održavanje sustava Knjižnične statistike i Upisnika knjižnica, koordinirati proces upisa

školskih knjižnica u Upisnik knjižnica, sudjelovati s dvama izlaganjima na skupovima te planirati razvoj i unapređenje matične djelatnosti školskih knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini.

Nacionalna matična razvojna služba za sveučilišnu matičnu djelatnost tijekom 2024. godine planirat će daljnju koordinaciju rada sveučilišnih matičnih razvojnih službi pružanjem stručno-savjetodavne pomoći sveučilišnim matičnim razvojnim službama u vezi s osnivanjem/zatvaranjem knjižnica, postupcima revizije i otpisa u knjižnicama i provedbom terenskih stručnih nadzora. Nacionalna matična razvojna služba organizirat će tri sjednice i predsjedati radom Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi. Provest će tri terenska stručna nadzora rada sveučilišnih matičnih razvojnih službi te rada sveučilišnih i znanstvenih knjižnica. Analizom izvješća o radu i planova rada sveučilišnih matičnih razvojnih službi te analizom prikupljenih statističkih podataka izradit će dubinsku analizu sustava sveučilišnih, visokoškolskih, specijalnih i znanstvenih knjižnica. Vodit će dva projekta s temom digitalizacije poslovanja matičnih razvojnih službi (*Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj*) i posuvremenjivanja sustava za knjižničnu statistiku *Razvoj mrežnog sustava za prikupljanje, pohranu i obradu knjižničnih statističkih podataka*. Održat će radionicu za edukaciju sveučilišnih, visokoškolskih, specijalnih i znanstvenih knjižničara u sklopu CSSU-a i koordinirati upis podataka sveučilišnih, visokoškolskih, specijalnih i znanstvenih knjižnica u Upisnik knjižnica. Koordinirat će cjelokupni ciklus prikupljanja, kontrole, analize statističkih podataka i izraditi dodatne pokazatelje u sustavu Knjižnične statistike. Sudjelovat će s dvama izlaganjima na skupovima te planirati razvoj i unapređenje matične djelatnosti knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini.

U 2024. godini područna matična djelatnost za visokoškolske i specijalne knjižnice pružat će stručno-savjetodavnu pomoć visokoškolskim i specijalnim knjižnicama u području svoje nadležnosti. Sudjelovat će na trima sjednicama Stručnog vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica, a organizirat će opće godišnje sastanke u nadležnosti visokoškolskih i specijalnih knjižnica. Provest će deset terenskih stručnih nadzora u visokoškolskim knjižnicama i isto toliko nadzora u specijalnim knjižnicama. Na temelju izvješća o radu knjižnica u nadležnosti i prikupljenih statističkih podataka izradit će analize stanja visokoškolskih i specijalnih knjižnica u nadležnosti. Kontrolirat će godišnji unos statističkih podataka i sudjelovati na sastancima povezanim s razvojem i održavanjem sustava Knjižnične statistike. Održat će jednu radionicu za knjižničare u sklopu CSSU-a te sudjelovati s četirima izlaganjima na skupovima.

Tijekom 2024. godine pružat će se stručno-savjetodavna pomoć pri ostvarenju pravne zaštite baštinske građe u knjižnicama i zbirnama za koju se predmnijeva ili utvrdi svojstvo kulturnog dobra. Organizirat će se prikupljanje, nadzor i analiza podataka o stanju baštinskih zbirki. Suradivat će se u postupcima utvrđivanja svojstva kulturnog dobra u hrvatskim knjižnicama te izrađivati smjernice i ostala pomagala za rad baštinskih zbirki. Planira se nadogradnja *Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki* te upis podataka o staroj građi u baštinskim zbirnama. Nadopunit će se i posuvremeniti podatci u adresaru vjerskih zajednica. Provest će se osam terenskih stručnih nadzora, voditi razvojni projekt *Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ)* te koordinirati aktivnost objave monografije iz područja kulture i umjetnost *Hrvatski prvotisci*. Planira se sudjelovanje s dvama izlaganjima na skupovima te objavljivanje znanstvenih i stručnih radova.

Razvojne aktivnosti Akademskog centra i stalnog stručnog usavršavanja knjižničara za 2024. godinu usmjerene su prema *Strategiji razvoja NSK* u sklopu drugog strateškog cilja – Osnajivanje kapaciteta NSK, njegova posebnog cilja 2.2. Provesti digitalnu transformaciju te

aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.2.1. Ojačana digitalna infrastruktura i 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi. Također, aktivnosti poslovnog procesa oslanjaju se na treći strateški cilj – Suradnja u razvoju i inovacijama i njegov posebni cilj 3.1. Razvoj Hrvatskoga knjižničnog sustava. Obuhvaćene aktivnosti i očekivani rezultati su 3.1.3. Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti i 3.1.4. Izobražena profesionalna zajednica.

Razvojne aktivnosti odvijat će se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK* u sklopu prvog strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, njegova posebnog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.2.5. Povećana kvaliteta upravljanja zaštitom baštinskih i digitalnih zbirki koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Uspostava Sustava baštinskih zbirki; posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe, njegovim aktivnostima i rezultatima 1.3.7. Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja za sve skupine korisnika koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Provedba višegodišnjeg projekta *Čitam lakše!* – treće faze projekta; kao i strateškim ciljem 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, njegovim posebnim ciljem 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničnog sustava u Republici Hrvatskoj te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.1.3. Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Nastavak izgradnje sustava Digitalizacije poslovanja matične djelatnosti, posuvremenjivanje i unaprjeđenje Sustava za knjižničnu statistiku, Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj i Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ).

Knjižnično-informacijski sustav

Redovite aktivnosti Integriranog knjižničnog sustava NSK te visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj – Buki u 2024. godini obuhvatit će provedbu redovite savjetodavne, stručne i tehničke potpore radu 47 integriranih visokoškolskih i specijalnih knjižnica, provedbu godišnje edukacije za rad u sustavu, održavanje redovitog funkcionalnog rada Integriranog knjižničnog sustava Aleph, izradbu analize potreba članica Integriranog knjižničnog sustava Buki u dijelu digitalne preobrazbe knjižnica, izradbu studije zadovoljstva korištenja i prihvaćanja knjižnične tehnologije. Redovito će se obavljati zahtjevi sustavnog redakcijskog nadzora, provesti organizacija demonstracijskih vježbi prema potrebama knjižnica i nastaviti sustavno posuvremenjivanje pravila za rad te formata MARC 21. Redovito će se osnaživati zajednica korisnika Integriranog knjižničnog sustava Buki posuvremenjivanjem portala baze znanja Buki (<http://buki.nsk.hr>) te organizacijom konferencije *Sistemska knjižničarstvo 2024.: otvorene godišnje konferencije korisnika Integriranog knjižničnog sustava Buki*. Nastavit će se redovito održavanje Hrvatskog nacionalnog skupnog kataloga (<http://skupni.nsk.hr>), a planira se proširenje opsega skupnog kataloga agregiranjem novih kompleta bibliografskih zapisa novouključenih knjižnica.

Razvojne aktivnosti odnose se na koordinaciju i vođenje nacionalnog infrastrukturnog razvojnog projekta *e-Sveučilišta: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* u dijelu koji se odnosi na dionicu NSK. Svrha je projekta *e-Sveučilišta* provedba digitalne preobrazbe visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj poboljšanjem digitalne nastavne infrastrukture, uvođenjem digitalnih nastavnih alata i osnaživanjem digitalnih kompetencija nastavnika za poučavanje u digitalnom okružju. Nositelj projekta, glavna partnerska organizacija i korisnik projekta *e-Sveučilišta: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* Hrvatska je akademska i istraživačka mreža – CARNET koja projekt provodi u partnerstvu i suradnji s relevantnim ustanovama: Sveučilišnim računskim centrom – Srce, Agencijom za znanost i visoko obrazovanje – AZVO i Nacionalnom

i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu. Temeljna je projektna aktivnost partnerske organizacije NSK u projektu *e-Sveučilišta: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* unaprjeđenje knjižnično-informacijskog sustava knjižnica iz sustava visokog obrazovanja i znanosti nabavom i implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku skalabilnog mrežnog okružja koja omogućuje povezivanje sveučilišnih, visokoškolskih i znanstvenih knjižnica na načelima interoperabilnosti i razvoja dijeljenih usluga temeljenih na objedinjenom upravljanju tiskanom, elektroničkom i digitalnom građom. NSK kao nositeljica projektne aktivnosti unaprjeđenja knjižnično-informacijskog sustava za NSK i knjižnice iz sustava visokog obrazovanja i znanosti koordinira i provodi projektne aktivnosti za NSK i 78 knjižnica visokog obrazovanja i znanosti. Tijekom 2024. godine u planu je provedba postupka javne nabave nove knjižnične tehnologije u oblaku, priprema (edukacija *train-the-trainers*) i provedba implementacije, konverzije i migracije poslovanja NSK te uključenih 78 knjižnica sustava visokog obrazovanja i znanosti. Za potrebe konverzije i migracije podataka u planu je posuvremenjivanje tablice mapiranja polja iz formata UNIMARC u format MARC 21 te implementacija sustava jedinstvenog identifikatora bibliografskih zapisa. Za potrebe novog sustava u oblaku zatražit će se jedinstveni bibliografski kodovi za umrežene knjižnice i registracija NSK u sustav nacionalnih agencija ISIL.

Razvojne aktivnosti također se planiraju u dijelu nastavka razvoja portala Dijeljenih podataka NSK (data.nsk.hr) poticanjem objava otvorenih knjižničnih podataka i aktivnom primjenom politike ponovne uporabe podataka. Planira se provesti priprema za praktičnu primjenu formata BIBFRAME u sklopu planova prelaska na platformu knjižničnih usluga u oblaku. U planu je nastavak izradbe povezanih podataka i objava novih kompleta podataka na portalu Dijeljenih podataka NSK.

U dijelu osnaživanja kapaciteta za provedbu planiranih projektnih aktivnosti planira se sudjelovanje na godišnjoj međunarodnoj konferenciji korisnika Ex Librisovih programa IGeLU 2024. i godišnjoj konferenciji *Liber 2024*. U planu je reorganizacija radne skupine Povjerenstva za Integrirani knjižnični sustav Buki i osnaživanje organizacijskih kapaciteta NSK za provedbu aktivnosti projekta *e-Sveučilišta* u dijelu uspostave hrvatskog visokoškolskog knjižničkog sustava u oblaku – bukinet.hr na temelju migracije poslovanja NSK i 78 uključenih knjižnica u novi sustav u oblaku.

Normativna djelatnost

Redoviti programi normativne djelatnosti u 2024. godini obuhvaćat će praćenje međunarodnih normi (ISO i CEN), normativnih dokumenata i sudjelovanje u donošenju hrvatskih normi članstvom u Tehničkom odboru za knjižničarstvo, dokumentaciju i informacije Hrvatskog zavoda za norme, sustavno praćenje razvoja međunarodnih bibliografskih modela, norma i formata za unos i razmjenu podataka (MARC 21, UNIMARC, BIBFRAME), praćenje razvoja nadziranih rječnika i klasifikacijskih sustava (UDK), praćenje razvoja međunarodnog standarda za opis i pristup građi Resource Description and Access (RDA), praćenje razvoja hrvatskog Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima, praćenje razvoja međunarodnog standardnog bibliografskog opisa (ISBD) i prikupljanje podataka o uporabi normi u hrvatskim knjižnicama. Pružat će se savjetodavna pomoć i edukacija za primjenu normi, osobito u sklopu projekta *e-Sveučilišta*. Planira se prikupljati zahtjeve knjižnica za dodjelu međunarodnog standardnog identifikatora za knjižnice i srodne organizacije (International standard identifier for libraries – ISIL) prema ISO 15511 i voditi evidencije kôdova ISIL. Sudjelovat će se s izlaganjem na dvama skupovima.

3.1.2. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice

Djelatnost Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice obuhvaća koordinaciju i razvoj poslovanja, sustava i portala Digitalne knjižnice (Digitalne zbirke NSK, Hrvatski arhiv weba – HAW, Nacionalni repozitoriji disertacija – DR i diplomskih i završnih radova – ZIR, Repozitorij NSK, sustav URN:NBN, sustav Virtualne izložbe i sustav Smart Library NSK), poslove stručne potpore ostalim knjižnicama u digitalizaciji i razvoju sustava Digitalne knjižnice, projekte, edukaciju, promidžbu i međunarodnu suradnju. U sklopu Centra provode se razvojne aktivnosti predviđene *Strategijom razvoja NSK*. Budući da je projekt *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* završen 2023. godine, nastavit će se proces implementacije sustava e-Kultura radi sustavne digitalizacije građe NSK i ostalih knjižnica. Nastavit će se s uvođenjem novog radnog procesa prihvata, pohrane i zaštite svih vrsta digitalne građe i metapodataka trajnom pohranom u središnji sustav digitalne kulturne baštine e-Kultura. Radit će se na dostavi metapodataka NSK i ostalih knjižnica u nacionalni agregator, objavi metapodataka u središnjem nacionalnom portalu kulturne baštine i u Europeani. Poslovima uspostavljenim sudjelovanjem u projektu *e-Kultura* ostvarivat će se i zadaće matičnosti, i to uključivanjem drugih knjižnica u sustav trajne pohrane i koordinaciju digitalizacije te ujednačivanja i okupljanja metapodataka digitalne građe. Radit će se na uvođenju novog radnog procesa prihvata obveznog primjerka svih vrsta digitalne građe (izvorno digitalne i digitalizirane) u sklopu sustava eOP uspostavljena u projektu *e-Kultura*.

Razvoj sustava Digitalne knjižnice i dalje će osobito biti usmjeren uspostavi Hrvatske digitalne knjižnice kao središnjeg sustava i portala mreže hrvatskih digitalnih knjižnica i repozitorija u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o obveznom primjerku, Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe i Standarda za digitalne knjižnice u skladu s kojim će NSK nastaviti s provođenjem matične djelatnosti za digitalne knjižnice, provodit će poslove domenskog agregatora kao i procese zaštite digitalne građe u sustavu trajne pohrane. U sklopu novog projekta izradit će se Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama. Radi koordinacije digitalizacije nastavit će se s radom na Upisniku digitalnih zbirki i preslika kao sastavnog dijela Hrvatske digitalne knjižnice.

Nastavit će se rad na razvoju novih funkcionalnosti sustava Digitalne zbirke NSK u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Nastavit će se provedba niza suradničkih projekata u knjižnici (*Smart Library* i *Čitam lakše! – digitalna građa lagana za čitanje*) te projekata i programa koji se provode u suradnji s ostalim baštinskim i znanstvenim ustanovama (Glagoljica.hr, Znameniti.hr, Mreža virtualnih izložbi i Pozdrav iz Hrvatske). Nastavit će se s radom na novoj programskoj potpori i novoj inačici sustava za selektivno arhiviranje i nastavku razvoja sustava za arhiviranje društvenih mreža, a u suradnji s narodnim knjižnicama, radit će na organizaciji natjecanja *HAWaton*, ali i uključivanju novih zavičajnih zbirki u sklopu Hrvatskog arhiva weba. Nastavit će se suradnja na razvoju mreže repozitorija visokih učilišta (Dabar), Repozitorija NSK, Repozitorija Sveučilišta u Zagrebu i nacionalnih repozitorija ocjenskih radova (dr.nsk.hr i zir.nsk.hr) te dostavi metapodataka u DART-Europe.

Ostale razvojne aktivnosti značajnije će se usmjeriti povećanju kvalitete usluga digitalnih zbirki, što će obuhvatiti povećanje kvalitete pretraživanja, objavi skupova podataka i unapređivanju suradnje sa znanstvenicima i istraživačima, suradnji u području obrazovanja i razvoju obrazovnih sadržaja te razvoju aplikacija za korisnike (Smart Library NSK i Pozdrav iz Zagreba). Planira se nastavak rada na novoj inačici sustava i portala za digitalizirane stare hrvatske novine i časopise te daljnji rad na poticanju digitalizacije te vrste fizički ugrožene građe na nacionalnoj razini. Započet će se provedba novog višegodišnjeg programa digitalizacije novina i časopisa radi osiguravanja njihove dostupnosti i zaštite izvornika.

Povećanje sadržaja Digitalne knjižnice NSK ovisit će o raspoloživim sredstvima, opremi i djelatnicima, nakladničkoj produkciji digitalne građe i provedbi suradničkih projekata

digitalizacije. Nastavit će se rad na koordinaciji digitalizacije građe, izradbi dokumenata u skladu s odredbama Standarda za digitalne knjižnice te će se sudjelovati u hrvatskim i međunarodnim projektima. Sudjelovat će se u održavanju radionica i mrežnih seminara u organizaciji CSSU-a te edukacijama i predstavljanjima digitalnih sustava NSK. Organizirat će se Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata te će se raditi na redizajnu mrežnih stranica D-festa. Provodit će se i edukacija knjižničara u području zaštite autorskog i srodnih prava te prava korisnika, osobito u odnosu na digitalizaciju i uporabu knjižnične građe u digitalnom okružju.

U sklopu promidžbenih aktivnosti Centar će provoditi projekte popularizacije znanosti i nastaviti aktivnosti uključivanja digitalnih sadržaja u područje obrazovanja u sklopu Mreže virtualnih izložbi i dr.

Razvojne aktivnosti Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice za 2024. godinu odvijat će se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK* u sklopu prvog strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, njegova posebnog cilja 1.1 Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.1.1. Digitalna zbirka *Croatica* dostupnija korisnicima koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Uspostava modula za prihvata i trajnu pohranu e-publikacija (projekt *e-Kultura*) i Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice (redovito i projekti); posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Izradba virtualnih izložbi te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.3.5. Unaprijeđeno predstavljanje znanstvene i kulturne baštine međunarodnim korisnicima koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Primjena agregatora razvijenog u sustavu e-Kultura i dostava metapodataka Europeana kao i 1.3.7. Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja za sve skupine korisnika koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Provedba višegodišnjeg projekta *Čitam lakše!* (projekt); posebnog cilja 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.4.4. Unaprijeđeno korištenje *online* sadržaja NSK koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Nove funkcionalnosti portala Digitalne zbirke NSK i dostava podataka suradničkim sustavima; u sklopu trećeg strateškog cilja – Suradnja u razvoju i inovacijama, njegova posebnog cilja 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničkog sustava u Republici Hrvatskoj te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.1.2. Uspostavljena Hrvatska digitalna knjižnica koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Dostupnost podataka knjižnica na portalu e-Kultura, njegovim posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.1. Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Suradnja u razvoju portala e-Kultura, Sudjelovanje u suradničkim projektima i Međunarodna suradnja te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Digitalizacija poslovanja s nakladnicima te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.3.1. Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Sudjelovanje u međunarodnim tijelima i Organizacija stručnih i znanstvenih skupova.

3.1.3. Akademski centar i stalno stručno usavršavanje

Aktivnosti procesa Akademski centar i stalno stručno usavršavanje u 2024. godini obuhvaćaju provedbu strukturiranog programa stručnog usavršavanja knjižničara i informacijskih

stručnjaka na nacionalnoj i institucionalnoj razini te koordinaciju CSSU-a. Planirane aktivnosti Akademskog centra obuhvaćat će organizaciju poslovanja Zbirke za knjižničarstvo i nabavu 45 novih jedinica građe koje prate trendove u knjižničarskoj struci, potrebe akademskih programa, stalnog stručnog usavršavanja i znanstvenog djelovanja knjižničara. U 2024. godini planira se i koordinacija praktičnog rada za 15 studenata knjižničarstva, informacijskih i komunikacijskih znanosti te daljnja suradnja na programima međunarodne razmjene studenata i stručnjaka iz navedenih područja. Provodit će se sustavno prikupljanje, praćenje i upravljanje podacima o zvanjima i napredovanju u knjižničarskoj struci svih knjižničara u Republici Hrvatskoj u sklopu mjerila propisanih valjanim Pravilnikom o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci. U tom kontekstu planira se testiranje, održavanje i nadogradnja sustava Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj. Implementacija novih funkcionalnosti pridonijet će unaprjeđenju sustava i digitalizaciji poslovanja.

U skladu s projektnim mogućnostima CSSU-a, nastavit će se provedba redovitih djelatnosti koje podrazumijevaju izradbu prijedloga te usvajanje i provedbu godišnjeg programa edukacije, organiziranje 60 tečajeva, suradnju s voditeljima matičnih službi, više od 70 predavača CSSU-a i partnerskim ustanovama, distribuiranje novosti polaznicima i izdavanje potvrda o sudjelovanju na tečajevima za otprilike 2000 polaznika CSSU-a. U planu je uključivanje novih sadržaja i predavača u CSSU u skladu sa suvremenim potrebama rada u knjižnici, uz poticanje razmjene stručnih iskustava i dobrih primjera iz prakse. Razvijat će se učenje na daljinu u obliku mrežnih seminara i e-tečajeva radi povećanja dostupnosti i fleksibilnosti trajne izobrazbe. U suradnji s Odjelom informacijske tehnologije NSK planira se implementiranje novih funkcionalnosti na mrežnim stranicama CSSU-a.

Razvojne aktivnosti Akademskog centra i stalnog stručnog usavršavanja knjižničara u 2024. godini usmjerene su prema *Strategiji razvoja NSK* u sklopu prvog strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te posebnih ciljeva 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe i 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe. Razvojne aktivnosti provode se u skladu s drugim strateškim ciljem – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, njegovih posebnih ciljeva 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Provedba ankete o potrebama uvođenja novih oblika interne edukacije, Izrada plana interne edukacije na temelju rezultata ankete, Ispitivanje zadovoljstva polaznika i Osmišljavanje novog ciklusa edukacije, 2.2. Provesti digitalnu transformaciju, 2.3. Osigurati učinkovito upravljanje zgradom NSK i zelenu tranziciju programskom aktivnošću – Edukacija knjižničara i korisnika o implementaciji Zelenog plana te 2.4. Osigurati sustavno upravljanje rizicima. Poslovni proces odnosi se i na treći strateški cilj – Suradnja u razvoju i inovacijama te na posebne ciljeve 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničnog sustava u Republici Hrvatskoj programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Nastavak razvoja *online* programa, Uvođenje e-tečajeva, Povećanje mobilnosti djelatnika, Povećanje interne edukacije, Povećanje međunarodne suradnje, 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru i 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno programskom aktivnošću – Programi mobilnosti u NSK i sudjelovanje djelatnika NSK u programima mobilnosti.

3.2. ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI

Temeljna je zadaća NSK prikupljanje, trajno čuvanje i korištenje nacionalnom nakladničkom produkcijom u analognim i digitalnim pojavnim oblicima. U Odjelu se obavljaju dva temeljna procesa, i to nabava i izgradnja nacionalne zbirke (*Croatica*) te nabava i izgradnja Sveučilišne zbirke.

Redoviti programi

U 2024. godini nastaviti će se obavljati organizirana i sustavna izgradnja zbirki i fondova u svim analognim i digitalnim pojavnostima: prihvati obveznog primjerka i njegova distribucija u knjižnice sustava, nabava građe za distribuciju u inozemne knjižnice u sustavu zamjene, prihvaćanje darova i ostavština fizičkih i pravnih osoba, identifikacija i nabava građe za sve profile korisnika u skladu sa zadaćama NSK te pratiti Retrospektivna nacionalna bibliografija radi održavanja deziderate starije hrvatske knjige. Nastaviti će se s redovitom suradnjom s nakladnicima te kulturnom, stručnom i znanstvenom zajednicom.

3.2.1. Zbirka *Croatica*

Nastaviti će se s izgradnjom nacionalne zbirke *Croatica* mehanizmom dostave obveznog primjerka hrvatskih nakladnika u svim analognim i digitalnim pojavnostima propisanim ZKKD-om i Pravilnikom o obveznom primjerku. Sustavno će se identificirati i prikupljati i publikacije hrvatskih manjina i iseljenika iz susjednih i prekomorskih zemalja (Zbirka inozemne *Croaticae*) kao i popunjavati praznine nacionalnoga fonda (antikvarna *Croatica*) uporabom ostalih modela nabave – kupnjom, zamjenom i darom, čime će se stvoriti preduvjeti za izradbu nacionalne tekuće bibliografije te osigurati dostupnost građi. Nabavljati će se rukopisi i stare knjige, grafike i crteži, karte i atlasi te muzikalije, čime će NSK nastaviti s obrađivanjem, čuvanjem i osiguravanjem dostupnosti i tog bitnog dijela hrvatske kulturne baštine, čiji se najvrjedniji primjerci u fondovima zbirki građe posebne vrste nabavljaju uglavnom kupnjom i darom. Dio obveznog primjerka koji pripada digitalnoj zbirci *Croatica* u sljedećoj će godini započeti s prihvatom i arhiviranjem građe u sustavu eOP trenutnog sustava e-Kultura. Nastaviti će se i s prihvatom ocjenskih radova u nacionalni repozitorij u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti i Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima. U sljedećoj godini očekuje se prihvati gotovo 100 000 jedinica različite vrste građe u svim analognim i digitalnim pojavnostima.

Zbirka inozemne *Croaticae*

U sljedećoj se godini planira revizija fonda Zbirke. Nastaviti će se i poslovna suradnja s ustanovama kao što su: Hrvatska matica iseljenika, Državni ured za Hrvate izvan Hrvatske, Društvo hrvatskih književnika, veleposlanstva Republike Hrvatske i lektorati u svijetu te pojedincima povezanim s hrvatskom knjigom u inozemstvu.

3.2.2. Sveučilišna zbirka

Planira se nastavak suradnje u usklađenoj nabavi s knjižnicama u sustavu Sveučilišta u Zagrebu u izgradnji sveučilišne zbirke radi nabave relevantnih temeljnih djela u znanstvenim područjima i disciplinama. Sustavna izgradnja postojećih znanstvenih i stručnih relevantnih zbirki publikacija u sklopu općih i posebnih fondova NSK kupnjom, zamjenom i darom referentne građe, znanstvenostručnih omeđenih publikacija i tiskanih inozemnih časopisa nastaviti će se nakon kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja informacijskih potreba korisnika Sveučilišne zbirke. Nastaviti će se s koordiniranom nabavom relevantnih inozemnih baza podataka i

elektroničkih časopisa za hrvatsku znanstvenu zajednicu radi povećanja broja informacijskih izvora.

Razvojni programi

Provedba razvojnih poslova i programa odvijat će se u skladu sa sljedećim ciljevima *Strategije razvoja NSK*.

Nastavit će se s programom *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti* koji je povezan s posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativna interpretacija i posredovanje građe, njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.3.5. Unaprijeđeno predstavljanje znanstvene i kulturne baštine međunarodnim korisnicima s programskom aktivnosti koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Zamjena*, čime će se osigurati dostupnost hrvatskih publikacija u inozemnim knjižnicama te istodobno prihvat inozemnih informacijskih izvora u fond NSK.

Planira se i nastavak provedbe programa *Knjižnica „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori* u kojem će NSK nastaviti pružati stručnu i organizacijsku pomoć Knjižnici „Ljudevit Gaj“ u pripremi i provedbi poslova odabira i popisivanja te pravilnog smještaja i zaštite građe radi pružanja pomoći hrvatskoj zajednici u ostvarenju cilja i kako bi Zbirka građe postala prepoznatljivo kulturno središte ovog dijela Crne Gore.

Nakon izradbe nove funkcionalnosti portala Hrvatski obvezni primjerak planira se program *E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe* kojem je svrha edukativnim videomaterijalima educirati nakladnike o novom procesu dostave mrežnih publikacija iz korpusa obveznog primjerka (e-knjiga, e-serijskih publikacija, mrežnih stranica i ostale digitalne građe) u sustav eOP. Program je povezan s posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju i *Akcijskim planom 2.2.3*. Digitalizirane, integrirane i personalizirane usluge.

Počet će se s novim trogodišnjim programom *Pristup vrednovanju i razvoj metodologije za vrednovanje zbirke „Yugoslavica“ u hrvatskim sveučilišnim knjižnicama* kojem je svrha razviti metodologiju vrjednovanja zbirke *Yugoslavice*. Metodologija bi osigurala razvoj i primjenu vrijednosnih mjerila na temelju kojih bi se, s obzirom na visoke troškove pohrane i necjelovitosti zbirki, omogućilo otpisivanje te građe iz knjižnica sustava obveznog primjerka, a istodobno popunjavanje fonda depozitnih knjižnica. Program je povezan s posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe i programskom aktivnošću 1.3.2. Povećan broj znanstvenih istraživanja zbirki i na njima temeljenih usluga NSK.

3.3. ODJEL OBRADA

U Odjelu obrada obavlja se normativni nadzor te deskriptivna i sadržajna obrada omeđene i neomeđene građe. Prati se razvoj standarda i formata povezanih s bibliografskom kontrolom i izrađuju pravila za njihovu primjenu. U Odjelu se obavljaju tri temeljna procesa: Obrada omeđene građe, Obrada neomeđene građe i Normativni nadzor i sadržajna obrada.

Redoviti programi

Planirane aktivnosti u skladu su sa *Strategijom razvoja NSK*, strateškim ciljem 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama, aktivnosti i očekivanim rezultatima 1.1.5. Podatci o cjelovitom fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Provedba* prema odabranom modelu.

Obavljat će se normativni nadzor nad imenima, UDK, predmetnim i žanrovskim oznakama, sadržajna obrada općeg fonda NSK, obrada inozemnih omeđenih i serijskih publikacija, tiskanih doktorskih disertacija, obveznog primjerka tiskanih i e-serijskih publikacija, obveznog primjerka sitnog tiska i *online* integrirajuće građe. Sudjelovat će se u aktivnostima povezanim s Pravilnikom za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Prati se razvoj i usklađivati primjena formata MARC 21 za bibliografske i normativne zapise.

U 2024. godini planira se izrada 7000 zapisa za omeđenu građu, 600 zapisa za serijske publikacije, 130 zapisa za *online* integrirajuću građu, 12 000 normativnih zapisa za imena i 12 000 sadržajno obrađenih bibliografskih jedinica. U sustavima Digitalne knjižnice planira se izraditi i urediti 2000 zapisa (metapodataka) za naslove i sveščice e-serijskih publikacija i 350 zapisa (metapodataka) za e-knjige.

Ostvarenje planiranog ovisit će o organizaciji radnih procesa u sustavu za prihvrat obveznog primjerka *online* građe (eOP), broju djelatnika na Odjelu i broju pristigle građe za katalogizaciju.

Odjel će sudjelovati u ostvarenju programa CSSU-a i ostalim edukacijskim programima kao što su: interne edukacije u NSK, edukacije za rad u knjižnično-informacijskom sustavu i edukacija studenata. Sudjelovat će u poslovima povezanim s integriranim knjižničnim sustavom i digitalnom knjižnicom, radu tijela Hrvatskog knjižničarskog društva, međunarodnih tijela (UDK konzorcij i IIPC konzorcij) i Virtualnoj međunarodnoj normativnoj bazi podataka (VI AF).

Održavat će se potpuna inačica UDK tablica na hrvatskom jeziku ([Hrvatski UDK Online](#)) koju koriste i druge knjižnice i informacijske ustanove u Hrvatskoj.

Na Odjelu obrade održavat će se portali [Katalogizacija i klasifikacija](#), [Normativa baza UDK](#), [Predmetni sustav NSK](#) i [Hrvatski arhiv weba](#).

3.3.1. Obrada omeđene građe

U poslovnom procesu Obrada omeđene građe obrađivat će se inozemne publikacije (tiskane i elektroničke) nabavljene kupnjom, zamjenom ili darom. Obavljat će se retrospektivna katalogizacija građe iz Zatvorenog spremišta. Katalogizirat će se obvezni primjerak

integrirajuće i omeđene *online* građe te građe odabrane za sitni tisak i doktorske disertacije u tiskanom obliku. Izrađivat će se normativni zapisi za imena, zapisi o posjedovanju i primjerku za građu sitnog tiska i doktorskih disertacija, signiranje sitnog tiska i doktorskih disertacija i izradba predmetnih oznaka za građu sitnog tiska. Obavljat će se pregled i redakcija kataložnih zapisa. U procesu unosa podataka s digitaliziranih kataložnih listića abecednoga kataloga (1976–1990) u *online* katalog NSK obavljat će se koordinacija, organizacija, edukacija, planiranje i praćenje dinamike rada, kontrola i evidencija izradbe zapisa.

U sustavu HAW-a obavljat će se nadzor sustava, odabir, katalogizacija i arhiviranje građe, izradba novih tematskih zbirki i redovito godišnje pobiranje nacionalne domene .hr. U suradnji s narodnim knjižnicama izrađivat će se nove zavičajne zbirke weba. U sklopu projekta *HAWaton*, a u suradnji s narodnim i školskim knjižnicama, izrađivat će se nove tematske zbirke. Nastavit će se s arhiviranjem odabranih profila s društvene mreže X (prije *Twitter*).

3.3.2. Obrada neomeđene građe

U poslovnom procesu Obrada neomeđene građe obrađivat će se obvezni primjerak serijskih publikacija, uključujući *online* obvezni primjerak kao i novi naslovi inozemnih serijskih publikacija.

Izrađivat će se i uređivati zapisi za *Hrvatsku nacionalnu bibliografiju. Niz C, Serijske publikacije i druga neomeđena građa.*

Dopunjavat će se preliminarni zapisi izrađeni u ISSN uredu za Hrvatsku i posuvenjivati zapisi za tekuće publikacije. Zapisi za stare serijske publikacije dostupne u katalogu na listićima unosit će se u *online* katalog. Izrađivat će se i dopunjavati zapisi o posjedovanju i normativni zapisi za korporativna tijela. Dodjeljivat će se UDK klasifikacijske oznake i predmetne oznake prema predmetnom sustavu NSK. Započet će s dodjelom oznaka za žanr ili oblik. Za svaki će se naslov pratiti potpunost fonda radi reklamacije nepristiglih primjeraka. Obavljat će se akcesijska obrada, opremanje građe mapama i pohrana u Zatvoreno spremište.

Pratit će se razvoj i primjena međunarodnih normi, načela i konceptualnih modela na opis neomeđene građe i bibliografskog formata MARC 21 B.

Sudjelovat će se u radu CSSU-a i redovitom godišnjem programu edukacije za članice integriranog knjižničnog sustava.

3.3.3. Normativni nadzor i sadržajna obrada

Održavat će se i izgrađivati normativna baza podataka za predmetne oznake, klasifikacijske oznake, oznake za žanr ili oblik, imena i usvojene naslove djela. Obavljat će se izradba, redakcija i nadzor normiranih odrednica za imena, usvojene naslove djela, predmetne oznake i oznake za žanr ili oblik u bibliografskoj bazi redovitim pregledom ustaljenih i novih upita SQL te slanjem tablica za ispravke katalogizatorima. Normirane odrednice za imena izrađivat će se i za potrebe kooperativne katalogizacije u sklopu integriranog knjižničnog sustava te za potrebe procesa unosa podataka s digitaliziranih kataložnih listića abecednoga kataloga (1976–1990) u *online* katalog NSK.

Nadzirat će se razmjena podataka normativne baze NSK s Virtualnom međunarodnom normativnom bazom podataka (VIAF), sudjelovati na sastancima VIAF Councila i odgovarati na upite iz VIAF-a i ISNI Quality Team-a (tim ISNI za kvalitetu).

Planira se održavanje tečajeva u organizaciji CSSU-a kao i interne edukacije za djelatnike NSK i studente te redovite godišnje edukacije u sklopu integriranog knjižničkog sustava.

Sudjelovat će se u radu Stalnog odbora za razvoj i održavanje Pravilnika KAM i njegovim radnim grupama u skladu s prvim ciljem Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka, njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.1.6 Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi s programskom aktivnošću koje su povezane s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Pripreme za primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižničnoj, arhivskoj i muzejskoj djelatnosti*. Planira se objavljivanje radova o temi Pravilnika KAM i diseminacija rezultata programa na stručnim i znanstvenim skupovima. Planira se izradba aplikacijskih profila za opis i identifikaciju agenata.

Uređivat će se i održavati Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice te posuvremenjivati i dopunjavati sadržaj portala Predmetni sustav NSK. Uređivat će se i održavati Normativna baza UDK oznaka. Analizirat će se mogućnosti izradbe nadziranog rječnika za demografske skupine.

Sadržajno će se obrađivati građa za hrvatske bibliografije (CIP i tekuća), *online* građa, doktorske disertacije, inozemne knjige i starije knjige iz fonda NSK. Nakladnicima će se pružati usluga dodjeljivanja UDK oznaka člancima u časopisima i zbornicima radova koji su u postupku objavljivanja u skladu s trećim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Suradnja u razvoju i inovacijama*, posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, njegovim aktivnostima i rezultatima 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Razvoj novih programa i usluga*.

Razvojni programi

Sudjelovat će se na tekućim i novim razvojnim projektima i programima (*Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima, HAWaton i e-Sveučilišta*).

U planu je održavanje edukacijskih tečajeva u sklopu programa CSSU-a. Održavat će se edukacije za studente, djelatnike NSK i korisnike integriranog knjižničkog sustava. Sudjelovat će se u radu više povjerenstava, odbora, radnih grupa i sl.

U sklopu priprema za primjenu Pravilnika KAM u NSK radit će se na izradbi aplikacijskih profila (uputa) za opis različitih vrsta građe. Pratit će se razvoj formata MARC21 i utvrditi njegova primjena u knjižnično-informacijskom sustavu; *Strategija razvoja NSK*, cilj 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, poseban cilj 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka, programska aktivnost 1.1.6 Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi, programska aktivnost u *Akcijskom planu NSK – Pripreme za primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižničnoj, arhivskoj i muzejskoj djelatnosti*; cilj 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, poseban cilj 3.2 Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, aktivnost 3.2.1.

Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru, programska aktivnost u *Akcijskom planu NSK – Suradnja u implementaciji KAM-a*.

Provodit će se razvojne aktivnosti povezane s Hrvatskim arhivom weba. U suradnji s Odjelom informacijske tehnologije radit će se na doradbi portala Hrvatskog arhiva weba. Istodobno, radit će se i na implementaciji novog alata za selektivno arhiviranje u suradnji sa Srcem i Odjelom informacijske tehnologije u skladu s trećim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Suradnja u razvoju i inovacijama*, posebnim ciljem 3.2 Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.1. Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Sudjelovanje u suradničkim projektima*.

Započet će se s radom u sustavu za prihvata obveznog primjerka *online* građe (eOP) uspostavljena u sklopu platforme eKultura u skladu s trećim strateškim ciljem *Suradnja u razvoju i inovacijama Strategije razvoja NSK*, posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, aktivnosti i očekivanog rezultata 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Uspostava sustava eOP za prihvata i trajnu pohranu obveznog primjerka e-publikacija*.

Započet će se s dodjelom normiranih oznaka za žanr ili oblik prema žanrovskom sustavu NSK u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, prvim strateškim ciljem – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka, aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.1.6. Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Pripreme za primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižničnoj, arhivskoj i muzejskoj djelatnosti*.

Sudjelovat će se u radu ISBD Review Group: ISBD for Manifestation Task Force u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, trećim strateškim ciljem – Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.3 Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno, aktivnosti i očekivanim rezultatima 3.3.1. Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Sudjelovanje u međunarodnim tijelima*.

3.4. ODJEL BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE

U skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti Hrvatske nacionalne bibliografije izrađuju se u tri niza: Hrvatska bibliografija knjiga – Niz A, Hrvatska bibliografija članaka – Niz B, Hrvatska bibliografija serijskih publikacija i druge neomeđene građe – Niz C te posebni niz za Hrvatsku retrospektivnu bibliografiju i CIP – knjige u tisku.

Osim redovitih poslova obrade građe (knjige i članci) i pripreme zapisa za objavljivanje u bibliografskim nizovima, planira se raditi na objedinjavanju obrade CIP zapisa iz svih CIP ureda u Hrvatskoj zajedničkom platformom za prikupljanje podataka od izdavača. Planira se nastavak rada na završetku bibliografske baze koja će obuhvatiti svu građu zbirke *Croatica*. Planira se intenzivirati izradbu preliminarnih zapisa za članke u Nizu B sustavom prikupljanja podataka za DOI koji je integriran s našim integriranim knjižničnim sustavom Aleph. Na Retrospektivnoj bibliografiji nastaviti će se rad na više projekata samostalno i suradnjom s drugim odjelima NSK. Ured za identifikatore znatno će raditi na nekoliko značajnih planova radi unapređenja poslovanja s nakladnicima – od izradbe priručnika za nakladnike do novih komunikacijskih programskih rješenja.

3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija

Hrvatska bibliografija knjiga, Niz A

Obavljat će se redoviti poslovi izradbe i pregleda bibliografskih zapisa kao preduvjeta za priređivanje i objavljivanje tekuće nacionalne bibliografije knjiga pristiglih obveznim primjerkom, nabavom Inozemne *Croatice* i uvrštenih mjerilima NSK za uvrštavanje građe u tekuću nacionalnu bibliografiju knjiga. Predviđa se da će građa pristizati redovito u približno istom opsegu kao i prethodnih godina, no prema proširenim mjerilima za izbor građe, dio fonda *Croatice* sitnog tiska uvrstit će se u Hrvatsku nacionalnu bibliografiju Niz A te se očekuje neznatno povećanje broja obrađenih jedinica. Nastavit će se redovito objavljivanje bibliografije na mrežnim stranicama Hrvatske nacionalne bibliografije pomoću programa Biblio Buki u dvanaest brojeva godišnje i kumulativnom broju za prethodnu godinu. Nastavit će se rad na pripremi za objavljivanje specijalnih bibliografija prema predmetnom i sadržajnom mjerilu te drugim mjerilima. Također, nastaviti će se i rad na bibliografskoj bazi *Croatice* koju treba uskladiti s formom Nacionalnog skupnog kataloga, a koji počivaju na istoj platformi VuFinda.

U CIP uredu planira se nastavak redovite djelatnosti izradbe preliminarnih zapisa i redovito objavljivanje *CIP biltena* u mjesečnoj iteraciji. Predviđa se nešto manji broj CIP zahtjeva, ali se očekuje pojačana suradnja s nakladnicima te, u sklopu *Programa koordinirane kontrole izrade CIP zapisa*, pojačana i izravnija suradnja s drugim CIP uredima pri sveučilišnim knjižnicama u Hrvatskoj. U razvojnom dijelu planira se nastavak rada na uvođenju jedinstvenog Obrasca zahtjeva za izradbom CIP zapisa i u druga CIP središta.

U području razvojnih programa planira se funkcionalna uspostava nacionalne bibliografske baze *Croatica* i uvođenje jedinstvenog Obrasca zahtjeva za izradbom CIP zapisa, što će zahtijevati znatan angažman Odjela informacijske tehnologije tijekom godine.

Uspostavom nacionalne bibliografske baze *Croatica* ostvarit će se prvi strateški cilj *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebni cilj 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama, njegove aktivnosti i rezultati 1.1.7. Objedinjeno upravljanje podacima o građi svih vrsta koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Definiranje elemenata bibliografske baze i Priprema za tranziciju za poslovanje u oblaku te trećim strateškim ciljem – Suradnja u razvoju i inovacijama,

posebnim ciljem 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničnog sustava u Republici Hrvatskoj, njegovim aktivnostima i rezultatima 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalogi s programskom aktivnošću koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Redefiniranje prezentacije bibliografije u nacionalnoj bibliografskoj bazi Croatica*.

Uvođenjem jedinstvenog Obrasca zahtjeva za izradbom CIP zapisa ostvarit će se treći strateški cilj – Suradnja u razvoju i inovacijama, posebni cilj 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, aktivnost i rezultat 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika koji je povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Izgradnja informacijskog sustava za koordinirani CIP*.

Hrvatska bibliografija članaka, Niz B

Obavljat će se redoviti poslovi deskriptivne i sadržajne obrade članaka te normiranje autora i redakcije zapisa kao preduvjeta za izradbu bibliografije. Bibliografija obuhvaća znanstvene, stručne, književne i ostale vrijedne priloge iz 755 časopisa i ostalih serijskih publikacija – tiskanih (619) i elektroničkih (136) naslova dostupnih u Hrvatskom arhivu weba objavljenih u Republici Hrvatskoj, koje NSK dobavlja obveznim primjerkom te su dio općeg fonda *Croatia*.

Nastavit će se povezivanje bibliografskih zapisa i cjelovitih tekstova dostupnih na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske, odnosno na mrežnim stranicama časopisa s otvorenim pristupom objavljenih na domeni .hr.

Nastavit će se poslovi redakcije/nadopune starijih zapisa radi semantičke kontrole i terminološkog ujednačivanja ključnih riječi. Planira se objava bibliografskih svezaka na mreži, i to u iteraciji od jednog sveska mjesečno kako bi se završila obrada i objavljivanje svezaka za građu iz 2021. godine. Planira se usporedno izdavanje i tekućih svezaka za 2022. i 2023. godinu koji će sadržavati zapise i za elektroničku i tiskanu inačicu članaka.

U planu razvojnih aktivnosti tijekom 2024. godine intenzivirat će se uporaba podataka prikupljenih sustavom DOI-HR pri obradi članaka, njihova interpretacija i inkorporacija u zapise Niza B te će se razviti sustav pretvaranja prikupljenih podataka iz obrasca DOI-HR u zapise MARC21 kako bi se znatnije poboljšao i unaprijedio sustav, što će zahtijevati i doprinos Odjela informacijske tehnologije.

Te aktivnosti usmjerene su na provedbu trećeg strateškog cilja *Strategije razvoja NSK – Suradnja u razvoju i inovacijama*, posebnog cilja 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, njegove aktivnosti i rezultata 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Redizajn portala za hrvatske nakladnike i Razvoj novih programa i usluga* te posebnog cilja 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno, njegove aktivnosti i rezultata 3.3.3. Povećana međunarodna vidljivost hrvatske znanstvene produkcije koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Izrada novih specijalnih bibliografija* te njihovo predstavljanje.

3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija

Temeljne su djelatnosti Retrospektivne nacionalne bibliografije prikupljanje i istraživanje građe, njezina bibliografska i kataložna obrada i objavljivanje opće hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga: od 1835. do 1940. godine kao i do 1990. godine.

Obavljat će se redoviti poslovi istraživačkog, bibliografskog, terenskog i stručnog prikupljanja građe, istraživanja građe, istraživanja kataloga i drugih bibliografskih izvora te izradbe, dopune/izmjene i pregleda bibliografskih zapisa kao preduvjeta za izradbu i objavljivanje opće *Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga: 1835. – 1940.*

U 2024. godini nastaviti će se rad na programu *Objavljivanje Građe za hrvatsku retrospektivnu bibliografiju* u digitalnom obliku (25 knjiga) te objavljivanje *online Hrvatske retrospektivne bibliografije* u kronološkom rasporedu. Planira se prikupiti i obraditi novih 200 jedinica za dopune *Građi za hrvatsku retrospektivnu bibliografiju.*

Nastavit će se rad na unosima zapisa i korekcijama u *online Hrvatskoj retrospektivnoj bibliografiji* radi ustanovljavanja cjelovitosti bibliografskih zapisa i njihove evidencije kao nacionalnog fonda *Croatice* kao i rad na istraživanju, unosima i korekcijama zapisa radi izdavanja specijalnih tematskih mrežnih bibliografija *Croatice.*

Nastavit će se rad na posuvremenjivanju popisa Deziderata RNB 1835. – 1940. kao i unos deziderata bibliografske *Croatice.* Planira se rad na specijalnoj mrežnoj bibliografiji hrvatske dječje knjige do 1945. godine (predviđen je odabir, izrada i unos 1000 bibliografskih jedinica) te završetak specijalne mrežne bibliografije *Bibliografija hrvatskih putopisa i putopisa Hrvatskom* koja bi okupila građu od 1800. do 1940. godine. Planira se daljnja suradnja s Digitalnom knjižnicom na projektu *Mreža virtualnih izložbi.*

Opisane aktivnosti povezane su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe*, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka, aktivnosti i rezultate 1.1.7. Objedinjeno upravljanje podacima o građi svih vrsta koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Definiranje elemenata bibliografske baze i Pripreme za tranziciju za poslovanje u oblaku* te trećim strateškim ciljem – *Suradnja u razvoju i inovacijama*, posebnim ciljem 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničnog sustava u Republici Hrvatskoj, aktivnosti i rezultati 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalogi koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Redefiniranje prezentacije bibliografije u nacionalnoj bibliografskoj bazi Croatia.*

Nastavit će se analiza stanja u bibliografskoj bazi NSK, stručnom i matičnom katalogu NSK, dostupnim pojedinačnim lističnim i ostalim katalogima NSK i njezinim inventarnim knjigama. Nastavit će se istraživanja neobrađene građe *Croatice* na mjestu njezina fizičkog smještaja i ostalim izvorima knjižnične građe radi povlačenja građe na obradu. Težište rada u 2024. godini bit će ponajprije u obradi one građe *Croatice* u fondu NSK koja se nalazi neobrađena, nekatalogizirana i nezastupljena u matičnom katalogu, ujedno i knjižničnoj bazi podataka NSK, primarno: Poklon Ivšić, Poklon Frangeš i Poklon Kombol. Planira se završetak rada i zatvaranje cjeline posebne zbirke *De Franceschi* ostalom knjižnom građom.

Planira se izraditi 5000 bibliografskih zapisa te 1000 novih i 200 dopunjenih autorskih zapisa, a nastavlja se i s unosom zapisa bibliografskih deziderata *Croatice.*

Opisane aktivnosti povezane su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe*, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe, aktivnosti i rezultati 1.3.1. Osigurani uvjeti za pristup, istraživanje i analizu građe koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Intenziviranje objavljivanja specijalnih bibliografija* koje bi okupile građu raznih zbirki i prema različitim mjerilima te trećim strateškim ciljem –

Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničnog sustava u Republici Hrvatskoj, aktivnosti i rezultati 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalozi koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Redefiniranje prezentacije bibliografije u nacionalnoj bibliografskoj bazi Croatica*.

3.4.3. Identifikatori

Temeljna je zadaća ureda za identifikatore učlanjivanje hrvatskih nakladnika te identifikacija knjiga i druge omeđene građe, notirane glazbe, serijskih publikacija i druge neomeđene građe i članaka u časopisima. Uredi djeluju prema pravilima međunarodnih sustava ISSN, ISBN, ISMN i DOI. U uredima se daju upute, savjeti i stručna pomoć nakladnicima u skladu s pravilima sustava.

U uredima za identifikatore obavljat će se redoviti poslovi kao što su dodjele identifikatora, izradba i posuvremenjivanje metapodataka povezanih s identifikatorima, održavanjem i posuvremenjivanjem nacionalnih i međunarodnih baza podataka odgovarajućih sustava i adresara nakladnika, bibliografski nadzor, odnosno praćenje navođenja dodijeljenih identifikatora, edukacija i pomoć nakladnicima u pripremi, uređivanju i oblikovanju publikacija, metapodataka i primjeni identifikatora.

U sklopu razvojnih programa radit će se na daljnjem razvoju rada ureda te nastaviti s praćenjem razvoja i mogućnosti primjene identifikatora. U suradnji s drugim odjelima članovima tima radit će se na izradbi cjelovita plana digitalizacije poslovanja s nakladnicima prema područjima poslovanja.

Opisane aktivnosti povezane su s trećim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, aktivnosti i očekivani rezultati 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika koji su povezani s programskim aktivnostima iz Akcijskog plana NSK – Digitalizacija poslovanja s nakladnicima*.

3.5. ODJEL POSEBNE ZBIRKE

Odjel posebne zbirke sastoji se od četiriju posebnih zbirki knjižnične građe, i to Zbirke rukopisa i starih knjiga, Grafičke zbirke, Zbirke zemljovida i atlasa te Zbirke muzikalija i audiomaterijala. Svaka od zbirki zasebna je cjelina te sadrži vrijednu i rijetku baštinsku građu koja zahtijeva posebne uvjete zaštite, pohrane i uporabe građe kao i dodatna znanja u obradi i predstavljanju građe javnosti. U zbirnama se odvijaju redoviti procesi nabave, formalne i sadržajne obrade, pohrane, zaštite i digitalizacije građe te rad s korisnicima.

3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga

U sljedećoj kalendarskoj godini Zbirka rukopisa i starih knjiga djelovat će kao jedna od četiriju zbirki građe posebne vrste u sklopu Odjela posebnih zbirki NSK. Sve djelatnosti bit će planirane i provedene u skladu s ciljevima postavljenim u *Strategiji razvoja NSK*. Riječ je o trima strateškim ciljevima i jedanaest posebnih ciljeva. Obradivati će se građa, davati na korištenje, voditi će se briga o pohrani i zaštiti građe te izdvajati i davati građu na digitalizaciju. Digitalne preslike s metapodacima i dalje će se unositi u sustav za izgradnju hrvatske digitalne knjižnice. Suradivati će se s drugim odjelima i odsjecima u sklopu NSK, posebno s Odjelom zaštite i pohrane. Bavit će se znanstvenom djelatnošću u sklopu znanstvene jedinice NSK te surađujući s drugim ustanovama.

Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita te informacijsko-referalna djelatnost.

Nabava

Rukopisna i knjižna građa u 2024. godini nabavljat će se kupnjom i darom i prema financijskim mogućnostima NSK. Kako bi se održali dosadašnji brojevi pokazatelji u dijelu nabave građe, planira se nabava četiriju jedinica građe.

Obrada

Proces obrade građe u 2024. godini bit će takav da će se više pozornosti posvetiti opisivanju rukopisnih ostavština na zbirnoj razini. Obrada tekuće građe i pojedinačnih omeđenih jedinica građe odvijat će se u skladu s mogućnostima i raspoloživim djelatnicima. U knjižnično-informacijskom sustavu izrađivat će se zapisi za novonabavljenu građu i redigirati postojeći zapisi. Izrađivat će se i zbirni zapisi za ostavštine.

Digitalizacija i zaštita

Zaštita rukopisne i knjižne građe i dalje će se provoditi brigom o mikroklimatskim uvjetima njezina čuvanja kao i brigom za oštećene primjerke. Suradnjom s Odjelom zaštite i pohrane primjerci građe bit će zaštitno snimani i, prema potrebi, čišćeni i restaurirani. Planira se i dalje digitalizacija rukopisne i knjižne građe radi njezine zaštite i bolje dostupnosti. U 2024. godini očekuje se porast broja digitaliziranih jedinica građe u odnosu na tekuću kalendarsku godinu, posebno kada je riječ o rukopisnim ostavšinama i korespondenciji. Zbirka će se uključiti u proces trajne pohrane digitalne građe u Središnji nacionalni sustav trajne pohrane kulturne baštine. Rad na virtualnim izložbama također će biti dio djelatnosti Zbirke rukopisa i starih knjiga u 2024. godini.

Informacijsko-referalna djelatnost

Kao zbirka građe posebne vrste provodit će se informacijsko-referalna djelatnost samostalno i, prema potrebi, u suradnji s Informacijskim centrom i na njihov zahtjev ili poticaj. Rad s

korisnicima i dalje će se odvijati nesmetano kao i rad sa studentskim skupinama koje ciljano dolaze u Zbirku rukopisa i starih knjiga u sklopu seminarske nastave i pod vodstvom nastavnika ili voditelja kolegija. Na korisničke upite odgovarat će se uživo, telefonski i e-porukama. Predviđen je i rad s drugim korisnicima koji posjećuju NSK samo za vrijeme trajanja Dana otvorenih vrata.

Zbirka rukopisa i starih knjiga tradicionalno će se na jedan dan pridružiti festivalskom događanju posvećenom književniku Miroslavu Krleži. Planira se i *online* sudjelovanje na godišnjoj konferenciji IFLA-e.

Razvojni programi

Razvojne aktivnosti planiraju se u skladu s ostvarivanjem prvog strateškog cilja *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnog strateškog cilja 1.2 Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe programskom aktivnošću 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje. Navedeno je u skladu s *Akcijskim planom NSK* kroz programsku aktivnost uspostave redovite produkcije znanstvenih radova i znanstvenih istraživanja. Planira se objavljivanje monografije o hrvatskim prvotiscima u 2024. godini, a dio znanstvenih aktivnosti i djelatnosti bit će usmjeren i posvećen inkunabulistici. U obljetničkoj 2024. godini djelovat ćemo u Programsko-organizacijskom odboru skupa posvećena petstotoj obljetnici smrti Marka Marulića. Međunarodni znanstveni skup bit će održan 21. i 22. studenog 2024. godine u novouređenom dijelu zgrade NSK u prostoru CroAtriuma. Organizirat će se u suradnji s Institutom za hrvatski jezik. Znanstvena djelatnost ostvarit će se i u području informacijskih i komunikacijskih znanosti, i to sudjelovanjem na skupovima i kongresima, objavljivanjem stručnih i znanstvenih radova, recenziranjem pristiglih radova i sl.

Sudjelovanje u radnoj grupi za posebne programske aktivnosti u novouređenom prostoru NSK kao strateškog cilja 2. Osnaživanje kapaciteta knjižnice uz programsku aktivnost 2.3.2. Novi prostor NSK u funkcionalnom programskom korištenju u skladu je s *Akcijskim planom NSK* koji su povezani s programskom aktivnošću – Izrada projektne dokumentacije CroAtrium u suradnji s vanjskim suradnikom (Idejni projekt i Glavni projekt).

3.5.2. Grafička zbirka

Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita te informacijsko-referalna djelatnost.

Nabava

Planira se suradnja s umjetnicima, antikvarijatima i pojedincima u nabavi građe prema utvrđenim mjerilima vrijednosti i zastupljenosti u fondu. Kupnja će ovisiti o dobivenim financijskim sredstvima. Građa će se nabavljati i obveznim primjerkom, i to plakati, razglednice i grafičke mape u sklopu zbirke *Croatica*. Razmatrat će se i procjenjivati ponuđeni darovi Zbirci. Procjena je da će se u godini plana zadržati broj pristiglih primjerkova jedinica građe kao prethodnih godina. U suradnji s Odjelom nabava i izgradnja zbirki sudjelovat će se u prijedlogu nabave publikacija koje su potrebne za rad u zbirkama.

Obrada

Nastavit će se inventarizacija i obrada novonabavljene te strojna inventarizacija starije građe iz spremišta Zbirke. Nastavit će se sustavna obrada i objava digitalnih preslika građe u

sustavu Digitalne knjižnice. Radit će se na izradbi novih zapisa u normativnoj bazi imena. Nastavit će se s revizijom razglednica.

Digitalizacija i zaštita

Nastavit će se i s odabirom i pripremom građe za čišćenje, restauraciju i opremanje zaštitnim paspartuima i mapama. Planira se nastavak odabira i pripreme građe te izradba popisa za digitalizaciju vizualne građe – crteža, grafika, plakata, razglednica, grafičkih mapa i staklenih negativa prema utvrđenim mjerilima. Sve aktivnosti zaštite ostvarit će se u suradnji s Odjelom zaštita i pohrana. Zbirka će se uključiti u proces trajne pohrane digitalne građe u Središnji nacionalni sustav trajne pohrane kulturne baštine.

Informacijsko-referalna djelatnost

Nastavit će se pružanje stručnih informacija i ostalih usluga korisnicima kao i davanje građe na korištenje prema Pravilniku. Primat će se organizirane skupine u čitaonici. Očekuje se zadržavanje broja korisnika. Zbirka će predstavljati svoj fond na portalu NSK i Digitalnoj knjižnici. Nastavit će se suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Organizirat će se predstavljanja novonabavljene građe.

Planira se sudjelovanje na stručnim skupovima: *Arhivi, knjižnice, muzeji, D-fest* kao i na kongresima koje će organizirati Muzejski dokumentacijski centar, Hrvatsko muzejsko društvo, Institut za povijest umjetnosti i Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske.

Razvojni programi

Planirane aktivnosti Grafičke zbirke u skladu su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika*, posebnim strateškim ciljem 1.2 Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe kroz programsku aktivnost 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje. Navedeno je u skladu s *Akcijskim planom NSK* koji su povezani s programskim aktivnostima izradbe virtualnih izložbi i projekata digitalizacije i razvojnih projekata digitalnog objedinjavanja, i to izradbom virtualnih izložbi: *Civitas orbis terrarum – prikazi hrvatskih gradova* te *Grafičke tehnike*. Planira se i rad na razvoju digitalnih usluga portala Grafičke zbirke. Sudjelovanje u radnoj skupini za posebne programske aktivnosti u novouređenom prostoru NSK kao strateškog cilja 2. Osnaživanje kapaciteta knjižnice uz programsku aktivnost 2.3.2. Novi prostor NSK u funkcionalnom programskom korištenju u skladu je s *Akcijskim planom NSK* koji su povezani s programskom aktivnošću – Izrada projektne dokumentacije CroAtrium u suradnji s vanjskim suradnikom (Idejni projekt i Glavni projekt).

3.5.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala

Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita te informacijsko-referalna djelatnost.

Nabava

Nastavit će se redoviti nadzor dostave obveznog primjerka glazbene građe *Croatica* na svim medijima te voditi evidencija nakladnika zvučne glazbene građe. Očekuje se zadržavanje jedinica glazbene građe pristiglih obveznim primjerkom te manji broj prinove pristigle darom i zamjenom. Redovito će se razmatrati ponude za nabavu vrijedne glazbene građe *Croatica*, osobito rukopisne.

Obrada

Nastavit će se obrada svih vrsta glazbene građe u knjižničnom sustavu koja obuhvaća poslove signiranja, inventarizacije i kataložno-sadržajnu obradu. Planira se nastavak retroinventarizacije glazbene građe. U sklopu sustava za upravljanje digitalnim sadržajima nastavit će se obrada i objava digitalne i digitalizirane glazbene građe. Poslovi će uključivati izradbu i uređivanje zapisa, metapodataka i koncepata za glazbenu građu. Svi zapisi nastavit će se povezivati sa zapisima u knjižnično-informacijskom sustavu.

Očekuje se zadržavanje broja obrađenih jedinica na prošlogodišnjoj razini.

Digitalizacija i zaštita

Nastavit će se redoviti odabir i priprema građe za zaštitna snimanja i konzervatorsko-restauratorske zahvate. Očekuje se da će se broj jedinica za zaštitu zadržati na razini iz prethodne godine. U planu je nastavak sustavnog opremanja građe beskiselinskim ovitcima te spremišnim i trezorskih mapama. Nastavit će se daljnja sustavna zaštita zvučne glazbene građe (migracija) te odabir notnih tiskovina i rukopisa za digitalizaciju i zaštitna snimanja. Zbirka će se uključiti u proces trajne pohrane digitalne građe u Središnji nacionalni sustav trajne pohrane kulturne baštine.

Informacijsko-referalna djelatnost

Nastavit će se pružanje stručnih informacija i ostalih usluga svim korisnicima i davati građa na korištenje. Građa Zbirke nastavit će se predstavljati putem mrežnih stranica i portala Digitalna glazbena građa u sklopu Digitalnih zbirki NSK te putem virtualnih izložbi. Očekuje se zadržavanje broja fizičkih korisnika na prošlogodišnjoj razini uz povećanje korisnika udaljenim pristupom. Nastavit će se stručna suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

Planira se nazočnost i sudjelovanje na trima domaćim stručnim skupovima te Festivalu znanosti 2024. godine. U planu je i nastavak suradnje u organizaciji Međunarodnog festivala harfe u studenom 2024. godine.

Razvojni programi

U planu je nastavak omogućavanja dostupnosti digitalnih inačica notne građe te nastavak i dovršetak aktivnosti na digitalnom objedinjavanju građe Ivana Zajca mlađeg započelih u projektu *e-Kultura*. Planira se izradba i objava virtualne izložbe glazbene građe iz fonda Zbirke. Aktivnosti su u skladu s ostvarivanjem prvog strateškog cilja *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika*, posebnog strateškog cilja 1.2 Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe kroz programsku aktivnost 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne

sadržaje. Navedeno je u skladu s *Akcijskim planom NSK* koji su povezani s programskim aktivnostima izradbe virtualnih izložbi i projekata digitalizacije i razvojnih projekata digitalnog objedinjavanja.

3.5.4. Zbirka zemljovida i atlasa

Redoviti programi provodit će se aktivnostima nabave, obrade, odabira i pripreme građe za digitalizaciju i zaštitu te informacijsko-referalne djelatnosti.

Nabava

Očekuje se zadržavanje ukupnog broja pristiglih primjeraka kartografske građe. Nastavit će se prema zakonskoj obvezi s prikupljanjem obveznog primjerka. U suradnji s izdavačima planira se prihvat digitalne kartografske građe. Suradivat će se s ponuditeljima stare i vrijedne kartografske građe na otkup. Kupnja će ovisiti o kvaliteti ponude i o raspoloživim financijskim sredstvima. Razmatrat će se i procjenjivati građa ponuđena na dar i zamjenu te odlučivati o njezinu prihvatu u fond Zbirke.

Obrada

Nastavit će se redovita inventarizacija i deskriptivno-sadržajna kataložna obrada cjelokupne novonabavljene kartografske građe. Obradivat će se novonabavljena digitalna kartografska građa. Kao i dosad, nastavit će se s reinventarizacijom građe i revizijom postojećih bibliografskih zapisa. Također, radit će se na reviziji postojećih i izradbi novih zapisa u normativnoj bazi geografskih predmetnih oznaka, imena i odrednica za žanr/oblik. U sustavu Digitalne knjižnice nastavit će se unos koji obuhvaća poslove izradbe zapisa, uređivanja metapodataka, pripreme, obrade i povezivanja slikovnih datoteka kao i uređivanja imena mjesta i osoba.

Digitalizacija i zaštita

Nastavit će se s odabirom i pripremom te izradbom popisa za digitalizaciju kartografske građe prema prioritetima. Nastavit će se priprema građe za restauraciju te priprema za opremanje, čišćenje i digitalizaciju starije kartografske građe. Zbirka će se uključiti u proces trajne pohrane digitalne građe u Središnji nacionalni sustav trajne pohrane kulturne baštine.

Informacijsko-referalna djelatnost

Pružat će se stručne informacije i ostale usluge mrežnim i fizičkim korisnicima i davati građa na korištenje prema zahtjevima. Očekuje se daljnji trend povećanja broja udaljenih i mrežnih korisnika. Zbirka će se predstavljati putem mrežnih stranica NSK i Digitalne knjižnice. Planira se izradba virtualne izložbe građe iz fonda *Zbirke Novak* kao i suradnja na pripremi drugih izložbi. Nastavit će se suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

Razvojni programi

Razvojne aktivnosti planiraju se u skladu s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika*, raditi na planiranju druge faze projekta prostornoga pozicioniranja georeferencirane starije kartografske građe u suvremeni kontekst radi razvoja digitalnih usluga portala Digitalna kartografska građa, što je u skladu s posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe, njegovim aktivnostima i rezultatima 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje. Navedeno je u skladu s *Akcijskim planom NSK* koji su povezani s programskim aktivnostima izradbe projekata digitalizacije i razvojnih projekata digitalnog objedinjavanja.

3.6. ODJEL ZAŠTITA I POHRANA

U Odjelu se obavlja planiranje, organiziranje i pružanje sustavne zaštite knjižnične građe za područja pohrane, zaštite, konzervacije i restauracije građe. Odjel sadrži četiri temeljna procesa: Konzervacija i restauracija, Zaštitna snimanja i izrada preslika, Pohrana knjižnične građe i Opremanje i uvez građe.

3.6.1. Zaštita knjižnične građe

Redoviti programi

Tijekom 2024. godine nastavlja se s preventivnim i kurativnim konzerviranjem, restauriranjem vlastite građe kao i građe baštinskih zbirki izvan NSK. Nastavlja se i proces opremanja, doradbe ili zamjene postojeće zaštitne opreme za građu radi poboljšanja sigurnosti pohrane. Redovito će se provoditi pregled i čišćenje sve građe koja ide na mikrofilmiranje i digitalizaciju kao i za potrebe izlaganja/snimanja unutar i izvan NSK. Nastavlja se s mjerama preventivne zaštite, osobito praćenjem mikroklimatskih uvjeta u zbirnama i spremištima, te provedbama mjera dezinfekcije i dezinfekcije. Konzervatori restauratori u savjetodavnom svojstvu nazočit će u pregledu novopribavljene građe, pripremi građe za transport, razmjještanje i pohranu u NSK i drugim knjižnicama ili spremištima.

Nastavlja se proces zaštitnih snimanja i izradba preslika koji uključuje mikrofilmiranje, digitalizaciju, fotografiranje faza konzervatorsko-restauratorskih radova, reportažna snimanja i sl. S izvornika će se i dalje radi dostupnosti i trajne pohrane skenirati građa posebnih zbirki kao i građa sa Zatvorenog spremišta. Mikrofilmiranje starih hrvatskih novina i poslovi digitalizacije usklađivat će se s mogućim projektima digitalizacije s mikrofilma u sklopu projekata koje odobri Ministarstvo kulture i medija. Nastavlja se provedba pohrane digitalnih arhivskih matrica u središnji nacionalni sustav trajne pohrane kulturne baštine.

Planira se i nastavak mikrofilmiranja zbirke *Kušević*, nastavlja se projekt *Pisati slobodno – tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća u Hrvatskoj* te nastavak zaštitnih snimanja rukopisne građe radi očuvanja iz iste Zbirke. Nastavlja se proces mikrofilmiranja ostavština iz Zbirke muzikalija i audiomaterijala. U suradnji s djelatnicima Grafičke zbirke započet će se s radovima čišćenja plakata iz vanjskog spremišta i proces skeniranja staklenih negativa. Djelatnici Odjela zaštita i pohrana sudjelovat će u aktivnostima pripreme za trajnu pohranu te zaštitnih snimanja na arhivskom gradivu NSK (razdoblje od 1776. do 1960. godine) koje je pohranjeno u trezoru, u Zbirci rukopisa i starih knjiga. Navedene su aktivnosti u skladu s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe, njegovim aktivnostima i rezultatima 1.2.4. Unaprijeđena zaštita građe u kriznim uvjetima koji su povezani s programskim aktivnostima iz Akcijskog plana NSK – Primjena procedura proizašlih iz periodične procjene rizika.*

3.6.2. Pohrana knjižnične građe

U sklopu redovitih programa pohrane građe obavljat će se sljedeći poslovi: smještaj prinovljene građe na police, prihvata i smještaj Rektoratske zbirke doktorskih disertacija koja nije dio fonda NSK, izradba naljepnica sa signaturama, rješavanje korisničkih prispjelih zahtjeva za korištenje građom, zaduživanje građe za proces rekatalogizacije, izradba skraćenih bibliografskih zapisa, reinventarizacija građe, izradba reinventariziranih zapisa o primjerku za stariju građu te pregled i izdavanje građe koja još nije obrađena. Planira se nastavak revizije najstarijeg dijela fonda i upisivanje podataka dobivenih revizijom u računalnu bazu. Provodit će se i preventivna zaštita

(nastavak čišćenja građe onečišćene istjecanjem halona) te slaganje na novu lokaciju unutar razine – 2. Nastavit će se s pregledom stanja arhivskog fonda i zamjenom dotrajalih mapa časopisa.

Razvojni programi

Tijekom 2024. godine razvojne aktivnosti bit će usmjerene prema ciljevima *Strategije razvoja NSK*. Osim poboljšane kvalitete i brzine skeniranja, nabavom skenera planiramo omogućiti skeniranje građe koja se ne može otvoriti 180°. Isto se tako prenamjenom otpisanih uređaja planira proširenje mogućnosti snimanja, IC, UV, primjerice, za vodene znakove. Nastavlja se razvoj sustava za upravljanje podacima i fotodokumentacije Odjela pod nazivom Konzervacija i restauracija NSK (K-R-NSK) kao i sustava za upravljanje poslovnom i stručnom dokumentacijom Odjela (DOK-2). Aktivnosti su u skladu s drugim strateškim ciljem – Osnaživanje kapaciteta knjižnice, posebnim ciljem 2.4. Osigurati sustavno upravljanje rizicima, njegovim aktivnostima i rezultatima 2.4.3. Unaprijeđena otpornost informacijskih sustava i zaštita građe i podataka koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Unapređenje resursa za daljnje procese digitalizacije poslovanja NSK s digitalnim kulturnim dobrom.

Pripremljeno je šest programa konzervatorsko-restauratorskih radova vanjskih imatelja i to: na knjižničnoj građi iz Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Samostana sv. Frane u Zadru, Eparhije pakračko-slavonske iz Pakraca, Franjevačkog samostana sv. Bernardina Sijenskog u Kamporu, Župne crkve sv. Katarine u Zagorskim Selima i Franjevačkog samostana sv. Ante u Splitu. Pripremljen je i program preventivne zaštite triju zbirki u sklopu Zbirke starih i rijetkih knjiga u Knjižnici HAZU. Navedeni programi provodit će se u mjeri u kojoj će biti financijski potpomognuti sredstvima Ministarstva kulture i medija.

U planu je nastavak suradnje s Grafičkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu na analizi stare pisane građe tehnikom multispektralnog snimanja i rad na razvoju funkcionalnih premaza koji omogućavaju zaštitu građe tijekom pohrane i izlaganja. Istraživanje stare tehnike uvezivanja građe provodit će se posuvremenjivanjem baze Uvez, nadopunom Zbirke uzoraka povijesnih knjigoveških materijala i suradnjom s drugim ustanovama.

Planira se daljnje usavršavanje djelatnika putem seminara, fizičkih edukacija, stručnih i znanstvenih skupova te simpozija.

Na natječaj Ministarstva kulture i medija prijavljen je nastavak programa *Knjižnične djelatnosti u stvaranju konzervatorsko-restauratorske dokumentacije-nastavak*, a nastavlja se suradnja Odjela u provođenju programa *Monografija „Hrvatski prvotisci“*. U skladu s Pravilnikom o zaštiti knjižnične građe NSK u kriznim uvjetima, planira se nastavak aktivnosti koje se odnose na prvi strateški cilj *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebni cilj 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe, aktivnosti i očekivane rezultate 1.2.4. Unaprijeđena zaštita građe u kriznim uvjetima koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Provedene edukacije u NSK i Edukacija ostalih knjižnica. Aktivnosti će uključivati provedbu edukacija s temom spremnosti, upoznatosti, odnosno (su)djelovanja djelatnika u zaštiti građe u kriznim uvjetima.

3.7. ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE

Odjel korisničke službe obavlja knjižničnu djelatnost u obliku organizacije i pružanja javnosti informacijskih, obrazovnih, znanstvenih i kulturnih usluga, utemeljujući ih na sustavnom odabiru građe za potrebe akademske i znanstvene zajednice, osobito za Sveučilište u Zagrebu, te građe drugih zbirki u slobodnom pristupu u NSK, organiziranju posudbe i davanju građe na korištenje te omogućavanju slobodnog pristupa informacijama.

U Odjelu se obavljaju dva temeljna procesa: Informacijski centar (informacijsko-referalne usluge i međuknjižnična posudba) i Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije). U Odjelu se odvijaju i aktivnosti licenciranja i osiguravanja pristupa e-izvorima te razvoja usluga otvorene znanosti.

Redoviti programi

U 2024. godini nastavite se s provedbom redovitih aktivnosti: organizacijom i provedbom jednostavnih i složenih informacijsko-referalnih i edukacijskih usluga, pružanjem potpore znanstveno-nastavnom procesu cjelokupnoj akademskoj i znanstvenoj zajednici s posebnim naglaskom na potrebe Sveučilišta u Zagrebu (svojom ulogom središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu), izgradnjom Sveučilišne zbirke, Zbirke službenih publikacija i Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu te uspostavom Stalne izložbe donacija pisane svjetske baštine i davanjem građe na korištenje i posudbu. Kao središnje mjesto upravljanja i potpore članovima, Odjel će nastaviti raditi na poboljšanju korisničkog iskustva u bliskoj suradnji s drugim odjelima i odsjecima (poboljšanje procesa upisa i ulaska u NSK, kvalitetnija informatička infrastruktura, prilagođenija komunikacija određenim korisničkim skupinama, digitalizacija kartičnog kataloga i dr.).

U skladu s ciljevima *Strategije razvoja NSK*, misao je vodilja provedbe navedenih aktivnosti:

- a) **omogućavanje slobodnog pristupa informacijama** angažmanom na poticanju slobodnog i otvorenog pristupa informacijama i informacijskim izvorima – navedeno se oslikava angažmanom na unaprijeđenoj izgradnji Sveučilišne zbirke i poticanju slobodnog i otvorenog pristupa informacijama i informacijskim izvorima; sudjelovanjem u izgradnji i upravljanju repozitorijima ocjenskih radova te organizaciji i pružanju usluge međuknjižnične posudbe i digitalne dostave dokumenata i dr. u skladu sa strateškim ciljevima 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka, programskom aktivnošću iz *Akcijskog plana NSK* 1. Koncipiranje i priprema novoga projekta EU-a u sklopu kojeg će se provoditi sve aktivnosti, uključujući i sklapanje transformativnih ugovora; strateškim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe, programskom aktivnošću iz *Akcijskog plana NSK* 4. Implementacija sustava za posudbu e-knjige; strateškim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, programskom aktivnošću iz *Akcijskog plana NSK* 1. Uspostava suradničke mreže digitalnih laboratorija; SMART knjižnica i IoT te provedba programa STEAM, 2. Osnaživanje knjižničara i korisnika za nove programe i 3. Fizičke i virtualne edukacije korisnika, promidžba i korištenje virtualnoga vodiča kroz Knjižnicu Smart Library NSK)
- b) **kvalitetna suradnja** sudjelovanjem djelatnika Odjela na suradničkim (nacionalnim i međunarodnim) aktivnostima unutar i izvan NSK (suradnja s visokoškolskim knjižnicama na izgradnji Sveučilišne zbirke, razvoj koncepta građanske znanosti međunarodnim projektom *CeOS_SE*, promidžba digitalne preobrazbe i zelene tranzicije u međunarodnoj suradnji, priprema tematskih izložbi i drugih manifestacija, izradba bibliografija, aktivnosti promidžbe građe i usluga NSK, *HAWaton* i dr.) u skladu sa strateškim ciljevima 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj, programskom aktivnošću iz *Akcijskog plana NSK* 3.

Provedba edukacije; i strateškim ciljem 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno, programskom aktivnošću iz *Akcijskog plana NSK* 6. Organizacija stručnih i znanstvenih skupova

- c) **osnaživanje stručnih kapaciteta** radi poboljšanja knjižničnih usluga neprekidnim obrazovanjem i stalnim stručnim usavršavanjem u različitim, ali relevantnim područjima (zelena tranzicija i digitalna preobrazba, otvorena znanost, umjetna inteligencija i vještine poučavanja i komuniciranja), sudjelovanjem i izlaganjem na hrvatskim i međunarodnim skupovima (godišnja konferencija *LIBER 2024.*, Skupština HKD-a, skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke*, konferencije *MICC, DEI 2024., PubMet, ESCA, CUC, Sistemsko knjižničarstvo 2024., KcConnect* i godišnji sastanak Europskog dokumentacijskog centra – EDC) i objavljivanjem znanstvenih i stručnih publikacija u skladu sa strateškim ciljevima 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj, programskom aktivnošću iz *Akcijskog plana NSK* 3. Provedba edukacije; strateškim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju, programskom aktivnošću iz *Akcijskog plana NSK* 1. Izgradnja Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja; strateškim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, programskom aktivnošću iz *Akcijskog plana NSK* 1. Izrada preporuka i smjernica, 2. Jačanje suradničke mreže Zelenih knjižnica i 3. Novi programi i edukacije za knjižničare i korisnike; i strateškim ciljem 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno, programskom aktivnošću iz *Akcijskog plana NSK* 6. Organizacija stručnih i znanstvenih skupova.

U suradnji s Odsjekom marketing i komunikacije planira se organiziranje manifestacije za razvoj publike (igra potrage – *escape-room* – na temu života i rada Ivane Brlić-Mažuranić) i nastavak razvoja sustava Smart Library NSK. Provest će se i aktivnosti građanske znanosti u sklopu Festivala znanosti, a prigodnom aktivnošću obilježiti će se i Tjedan otvorene znanosti, te aktivnostima EDC-a NSK i aktivna suradnja, Tjedan Europe, Europski tjedan sporta, Europski dan svjesnosti o antibioticima i Europska godina biciklizma.

Treba posebno istaknuti da je 2024. godina zadnja godina provedbe međunarodnog projekta *CeOS_SE* u kojoj se planiraju aktivnosti diseminacije rezultata organizacijom završne konferencije, a planira se uključivanje u međunarodni IFLA-in projekt na temu digitalne i zelene tranzicije. Također se planira suorganizacija *LIBER Winter Eventa* koji će se održati krajem 2024. godine.

U 2024. godini očekuje se i reorganizacija Odjela radi optimizacije poslovnih procesa.

3.7.1. Informacijski centar

U Informacijskom centru planira se provedba redovitih aktivnosti: pružanje informacijsko-referalnih i edukacijskih usluga korisnicima (odgovori na upite, vođenje obilazaka – uza stručnu suradnju s drugim odjelima i edukacija korisnika), izgradnja referentne zbirke kao dijela Sveučilišne zbirke, organizacija usluge međuknjižnične posudbe i izrada bibliometrijskih i drugih analiza za potrebe znanstvene zajednice. Osim toga, Informacijski centar središnje je mjesto upravljanja i potpore članovima.

Osim navedenih redovitih poslova, planira se nastavak započete digitalizacije kataložnih listića Kataloga periodike radi organiziranja više digitalnih kataloga referentne građe, kao npr. topografski katalog novinskog tiska Hrvatske i dr. U planu je i opremanje cjelokupnog kartičnog kataloga unificiranim oznakama za njegove kartične ladice u skladu s planiranim statusom kulturnog dobra.

U planu je i nastavak znanstvenih i stručnih istraživanja rada knjižničara u informacijskoj službi s više različitih aspekata – motivacija knjižničara za rad, odnosi knjižničara i korisnika te korisničke potrebe. Planira se izraditi analiza korištenja novom uslugom međuknjižnične posudbe i digitalne dostave materijala RapidILL nakon prve godine uporabe.

Uz redovitu djelatnost izradbe bibliometrijskih i drugih analiza, nakon završetka faze testiranja planira se i potpuna implementacija Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja i edukacija knjižničara korisnika sustava za rad u istom.

3.7.2. Čitaonice i posebne zbirke građe

U Procesu čitaonice i posebne zbirke građe nastaviti će se rad na kvalitetnom pružanju informacijsko-referalnih i edukacijskih usluga članovima i korisnicima (uživo i na daljinu), izgradnji zbirke u slobodnom pristupu (opće-znanstveni fond i Zbirka disertacija i magistarskih radova kao dijelovi Sveučilišne zbirke, Zbirka službenih publikacija i Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu) te uspostava Stalne izložbe donacija pisane svjetske baštine. Nastavit će se raditi na procesu unosa podataka s digitaliziranih kataložnih listića abecednoga kataloga (1976. – 1990.) u *online* katalog NSK. Potpora znanstveno-nastavnom procesu ogleđa se u osiguranju dostupnosti tiskane i digitalne građe članovima i korisnicima i razvoju usluga otvorene znanosti s naglaskom na održavanje edukacijskih radionica namijenjenih ponajprije akademskoj zajednici.

U planu su pripreme za određivanje procesa revizije i revizijskog otpisa opće-znanstvenog fonda Sveučilišne zbirke kako bi se izlučila i otpisala dotrajala, zastarjela ili oštećena građa. Nastavit će se rad na reorganizaciji smještaja zbirke radi bolje pristupačnosti (razmještaj, označavanje polica i dr.).

U Zbirci disertacija i magistarskih radova očekuje se porast fonda za gotovo 800 novih naslova. Osigurati će se tehnički uvjeti za korištenje digitalnom građom Zbirke u kontroliranim radnim uvjetima. Planira se donošenje nove radne procedure te nastavak rada na zaštiti i trajnoj pohrani digitalne građe na prijenosnim medijima.

U Zbirci knjižnične građe o Domovinskom ratu nastaviti će se izgradnja fonda, izlaganje prinova *Zbirke Oluja* te posuvremenjivanje pristupa digitaliziranim člancima okupljenim u bibliografiji *Rat u Hrvatskoj*. Tijekom godine pripremat će se izložba u povodu 30. obljetnice vojno-redarstvene akcije *Oluja*.

U Zbirci službenih publikacija planira se izradba smjernica za upravljanje građom Zbirke službenih publikacija. Planira se i sustavno pratiti mrežne sadržaje tijela javnih vlasti u Republici Hrvatskoj i međunarodnih organizacija koji se odnose na najnovije međunarodne ugovore, *agende*, pokrete i programe. U planu je i izradba edukativnog materijala o pretraživanju digitalnih izvora službenih informacija.

U sklopu Europskog dokumentacijskog centra Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (EDC NSK) predviđaju se aktivnosti obilježavanja važnih nadnevakama tematskim zbirka, izložbama ili aktivnostima. Djelatnici Centra nastaviti će svoje stručno usavršavanje prema planu i uputama Predstavništva Europske komisije u Republici Hrvatskoj. Osim toga, planira se intenzivirati suradnja s drugim europskim dokumentacijskim centrima u Hrvatskoj i drugim EU mrežama.

U Čitaonici periodike planira se posuvremenjivanje informatičke infrastrukture – nadogradnja sustava za digitalizaciju.

Nakon osnaživanja kapaciteta NSK u dijelu predmetnih knjižničara u planu je izradba strateškog razvoja tog dijela radnog procesa.

3.7.3. Osiguranje pristupa e-izvorima i razvoj usluga otvorene znanosti

Izvan temeljnih procesa odvijaju se usluge licenciranja i administracije e-izvora za akademsku i znanstvenu zajednicu na nacionalnoj razini. Planira se zaokret prema uslugama otvorenog pristupa i otvorene znanosti. Započelo se s tzv. transformativnim ugovorima koji uključuju vaučere (APC – Article Processing Charges) za objavu radova u otvorenom pristupu, a nastavit će se sa sklapanjem ugovora koji uključuju klauzulu o otvorenom pristupu. Planira se i formalno-pravna uspostava nacionalnog knjižničnog konzorcija koji je namijenjen hrvatskoj akademskoj i znanstvenoj zajednici, Sveučilištu u Zagrebu i korisnicima NSK.

Osim nabave, organizirat će se i edukacijske radionice za korištenje e-izvorima i drugim analitičkim alatima za stručnu zajednicu i korisnike u organizaciji NSK kao i edukacije (fizički i *online*) u suradnji s predstavnicima komercijalnih izdavača. Provođit će se i edukacije pripadnika hrvatske akademske i znanstvene zajednice o otvorenoj znanosti i otvorenom pristupu radi potpore znanstvenom i istraživačkom radu.

Nastavit će se s osiguravanjem probnih pristupa sadržajima komercijalnih izdavača, a planira se i unapređenje [Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu](#).

Razvojni programi

Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS-SE) međunarodni je Erasmus+ projekt kojem je svrha povezati građane s paneuropskim naporima za otvorenu znanost. Kroz projekt će se odvijati zadane projektne aktivnosti kojima je svrha osnaživanje knjižničara da se knjižnice uspostave kao *hubovi* za građansku znanost. Godina 2024. je zadnja godina provedbe projekta u kojoj se očekuje diseminacija rezultata.

Aktivnosti su u skladu s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno posebnim ciljem 1.4.* Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti koji je povezan s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Kreiranje edukativnih i informativnih materijala, vodiča i pomagala za korisnike.*

SciLab je zamišljen kao središnje mjesto akademske zajednice za poticanje suradničkog rada i učenja poduprta digitalnim tehnologijama. Razvoj *SciLaba* odvijat će se u nekoliko faza, a u prvoj se fazi očekuje prenamjena tradicionalnog knjižničnog prostora u NSK u novo suvremeno središte učenja poduprto najsuvremenijom digitalnom opremom. Uspostava i opremanje *SciLaba* planira se u dijelu projektnih aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.*

Aktivnost je u skladu s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno posebnim ciljem 1.4.* Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti koji je povezan s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Kreiranje edukativnih i informativnih materijala, vodiča i pomagala za korisnike.*

Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja – radi unaprjeđenja usluga povezanih s bibliometrijom i analizom znanstvene produktivnosti na poticaj NSK i Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj razvija se Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja. Ciljevi su sustava ujednačivanje prakse i bibliometrijskih potvrda, uključivanje svih knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja, pružanje redovitih edukacija i ažurnih informacija knjižničarima i krajnjim korisnicima. U 2024. godini planira se i potpuna implementacija Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja.

Aktivnosti su u skladu s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti koji je povezan s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Kreiranje edukativnih i informativnih materijala, vodiča i pomagala za korisnike te s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, odnosno posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju koji je povezan s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Izgradnja Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja.

Smart Library NSK: pametno do informacija – naglasak razvoja *Smart Library NSK* stavit će se na nadogradnju funkcionalnosti prilagođenog sadržaja korisnicima i usmjeravanje na njihovo informacijsko i medijsko opismenjavanje. Periodički će se oblikovati i na naslovnu stranicu aplikacije postavljati odabrani sadržaj povezan s informacijskom i medijskom pismenošću, s naglaskom na teme (dez)informacija, plagijata, umjetne inteligencije, sigurnosti na internetu i sl. Osim sadržaja, korisnicima će se predstavljati i korisni otvoreno dostupni alati te usluge NSK.

Aktivnosti su u skladu s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti koji je povezan s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Kreiranje edukativnih i informativnih materijala, vodiča i pomagala za korisnike te s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, odnosno posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju koji je povezan s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Daljnji razvoj sustava i aplikacije SMART Library NSK.

3.8. ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI

3.8.1. Odsjek tajništvo

Odsjek tajništvo tijekom 2024. godine obavljat će redovite aktivnosti u području općih i kadrovskih poslova, poslova pisarnice i pismohrane, pravnih poslova kao i poslova javne nabave i ekonomata.

U Tajništvu će se obavljati poslovi pravne potpore u vezi s potrebama ustrojbenih jedinica NSK tijekom ostvarenja različitih stručnih projekata i programa te obavljanja redovitih i izvanrednih zadaća. Pravna potpora obuhvaća potporu izradbi internih akata, praćenje, izvješćivanje i primjenu propisa koji su bitni za poslovanje NSK, pružanje informacija za potrebe inspekcijskih nadzora, suradnju s odvjetničkim uredom opunomoćenim za zastupanje NSK u sudskim postupcima te samostalno zastupanje NSK u postupcima pred sudovima i drugim državnim tijelima; izradbu svih vrsta ugovora i sporazuma za potrebe NSK kao i pravne poslove u pružanju potpore Upravnom i Stručnom vijeću i ustrojbenim jedinicama NSK u obavljanju redovite djelatnosti kao i poboljšanju djelatnosti i razvoju NSK. Od važnih planiranih aktivnosti ističu se: stručna potpora aktivnostima u sklopu projekta *e-Sveučilišta* i aktivnostima u nabavi pristupa e-izvorima. Osim toga, Odsjek će se tijekom sljedeće godine znatno baviti prilagodbom ugovora o radu te internih akata u skladu s najavljenom promjenom pravilnika povezana s plaćama u javnim službama.

Ured za javnu nabavu, u suradnji s ostalim unutarnjim ustrojbenim jedinicama, obavljat će redovite aktivnosti iz svoje nadležnosti, a pripremat će prijedlog godišnjeg plana javne nabave, provoditi postupke javne nabave roba, radova i usluga za potrebe NSK, pratiti odvijanje postupaka nabave u skladu s planom nabave, voditi evidencije o postupcima nabave i zaključenih ugovora te pripremati, prema potrebi, promjene plana nabave tijekom godine. Ekonomat će obavljati poslove prijama robe u skladišta i njezine raspodjele te voditi evidenciju prijama i otpreme.

Kadrovska služba obavljat će redovite stručne poslove koji se odnose na statusna i radno-pravna pitanja radnika NSK, koordinirati poslove izbora kandidata u postupcima javnih natječaja, unositi podatke o radnicima NSK u sve relevantne registre i evidencije i obavljati i druge poslove. Osim toga, kadrovska služba sudjeluje kao administrativna potpora u provođenju stručnih ispita za zvanja u knjižničarskoj struci, a u skladu s valjanim propisima iz područja knjižničarstva. Veća aktivnost, zajedno s gore navedenim usklađenjem u vezi s promjenom pravilnika povezana s plaćama, očekuje se i oko usklađivanja internih akata s očekivanom promjenom podzakonskih akata iz područja knjižničarstva, što će uzrokovati i promjene ugovora o radu stručnog knjižničarskog osoblja.

Ured pisarnice i pismohrane obavljat će poslove prikupljanja, svrstavanja i pohranjivanja službene dokumentacije, poslove dostave i otpremanja pismena, poslove čuvanja, zaštite i, ovisno o potrebi, izdvajanja arhivskoga gradiva.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta NSK*, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj, njegovim aktivnostima i rezultatima 2.1.1. Poboljšana organizacijska struktura koji je povezan s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* koji se odnose na navedenu veću promjenu ustroja determinirana promjenama u propisima više razine.

3.8.2. Odsjek financijski i računovodstveni poslovi

Odsjek financijski i računovodstveni poslovi odrađivat će aktivnosti vođenja financijsko-računovodstvenih poslova te poslove izradbe i analize planova NSK.

U nadležnosti Odsjeka odrađivat će se poslovi, i to:

- izradba godišnjeg Financijskog plana NSK
- praćenje i analiza provedbe Financijskog plana te predlaganje mjera i aktivnosti za provedbu plana ili njegovu korekciju u slučaju odstupanja od planskih veličina
- izradba računa za usluge pružene korisnicima
- obrada ulaznih računa i priprema za plaćanje
- obavljanje blagajničkog poslovanja
- izdavanje i obračun putnih naloga
- kontiranje i knjiženje ukupne knjigovodstvene dokumentacije u glavnoj i pomoćnim knjigama te prema uslugama i projektima NSK
- praćenje knjigovodstvenog stanja
- obračun i kontrola obračuna plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenika i vanjskih suradnika NSK
- organizacija obavljanja financijsko-računovodstvenih poslova
- praćenje zakonskih propisa iz područja računovodstva i financija
- sastavljanje financijskih i poreznih izvješća
- priprema financijskih izvješća i materijala za Upravu i Upravno vijeće NSK
- priprema i sastavljanje izvješća za potrebe nadležnih ministarstava.

Uz navedene poslovne aktivnosti, Odsjek će provoditi financijsko praćenje odobrenih projekata koji se financiraju iz sredstava Europske unije (*e-Sveučilišta* i *CeOS*) kao i projekata odobrenih na temelju posebnih sporazuma s međunarodnim ustanovama. Osim projekata koji se financiraju sredstvima međunarodnih ustanova, financijski znatan udio u projektnim aktivnostima predstavljaju odobreni projekti Ministarstva kulture i medija i Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta NSK*, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj, njegovim aktivnostima i rezultatima 2.1.4. Poboljšana komunikacija i međudjelna suradnja koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Provedba ispitivanja organizacijske klime radi utvrđivanja stanja i unapređivanja poslovanja*.

3.8.3. Odsjek održavanje

Odsjek Održavanje, uz pomoć zaposlenog osoblja i angažmanom vanjskih provoditelja, obavljat će poslove redovitog i povremenog pregleda, servisiranja, ispitivanja tehničko-tehnološke opreme i instalacija u zgradi koji proizlaze iz zakonskih i drugih obveza.

Obavljat će se kalkulacije količina rezervnih dijelova i potrošnog materijala, pripreme tehničke dokumentacije za potrebe postupaka javne nabave i pokretanje postupaka; planiranje, organizacija, izvođenje, koordinacija i nadzor svih tehničkih radova radi redovitog održavanja funkcionalnosti svih sustava, dijelova i međusobno integriranih sklopova zgrade (strojarsko-tehnološki sustavi, sustavi tehničke zaštite objekta, elektroinstalacije, građevinsko-interijerski elementi zgrade i dr.).

Nadalje, obavljat će se poslovi redovitog i povremenog čišćenja i održavanja higijensko-tehničkih uvjeta unutar i izvan zgrade kao i provođenje redovitih dezinsekcijско-deratizacijskih i, prema potrebi, dezinfekcijskih mjera, interventnih popravaka i otklanjanja mogućih prekida u radu pojedinih tehničkih sustava u zgradi. Odsjek održavanje pružat će tehničku potporu Odsjeku marketing i komunikacije za razglas i elektroinstalacije u vezi s pojedinim događanjima kao i tehničku potporu djelatnicima NSK.

U sklopu investicijskog održavanja predviđa se pristup ostvarenju projektnih aktivnosti u skladu s općim ciljevima *Strategije razvoja NSK*, ovisno o odobrenim financijskim sredstvima.

U novouređenom lateralnom dijelu zgrade obavljat će se svi poslovi održavanja uvjeta za nesmetano obavljanje djelatnosti rada NSK radi njezina daljnjeg razvoja i pružanja tehničke potpore u vezi s korištenjem prostora za događanja.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta NSK*, posebnim ciljem 2.3. Osigurati učinkovito upravljanje zgradom i zelenu tranziciju, njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.3.1. Poboľjšano upravljanje zgradom NSK koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Poboľjšano upravljanje otpadom u prostoru NSK, Zamjena staklene ovojnice i Izrada elaborata za instaliranje solarnih ploča*.

3.8.4. Odsjek marketing i komunikacije

Odsjek marketing i komunikacije u 2024. godini nastaviti će raditi na organizaciji događanja u NSK i izvan nje, izložbenoj djelatnosti, održavanju i razvoju Portala i društvenih mreža NSK, odnosima s medijima, nakladničkoj djelatnosti i distribuciji izdanja NSK, lekturi i prijevodima, grafičkoj pripremi i tisku kao i marketinškim aktivnostima i promidžbi NSK usmjerenoj promidžbi NSK, njezine građe, usluga i proizvoda te tema iz područja knjižničarstva, obrazovanja, kulture i znanosti.

U 2024. godini bit će izrađena komunikacijska strategija NSK radi postavljanja jasnih i mjerljivih ciljeva i planova komunikacije NSK, a planira se i edukacija djelatnika Odsjeka u području komunikacija, odnosno odnosa s javnošću.

Raditi će se na nadogradnji mrežne stranice NSK novim funkcionalnostima, a u planu je i daljnja edukacija djelatnika u području digitalnog marketinga i komunikacija na digitalnim kanalima NSK.

Odsjek će nastaviti neprekidno obavještavati ciljne javnosti o djelatnostima, projektima i programima NSK i promicati građu NSK putem službene mrežne stranice NSK i profila NSK na društvenim mrežama *Facebook*, *LinkedIn*, *X (Twitter)* i *Instagram* kao i kanala NSK na servisima *YouTube* te na Blogu NSK i u medijima.

Nastavit će se neprekidna i kvalitetna komunikacija s medijima, obavještavanje medija o događanjima, aktivnostima, projektima i uslugama NSK, prikupljanje medijskih objava (*pressclipping*), priprema analize i godišnjeg izvješća medijskih objava kao i održavanje dobrih odnosa s novinarima.

U području nakladničke djelatnosti, Odsjek će koordinirati nakladničke i sunakladničke projekte NSK te raditi na poslovima produkcije izdanja, od tehničkog uredništva i grafičkog

oblikovanja do prikupljanja sredstava, odabira tiskare, formiranja cijene i distribucije izdanja – knjiga, časopisa *Glas@NSK*, kataloga izložbi, brošura, letaka i dr.

U 2024. godini Odsjek će koordinirati procese posudbe građe vanjskim posuditeljima i procese obrade svih vrsta upita vanjskih ustanova, organizacija i pojedinaca te sudjelovati u izradbi natječajne dokumentacije za prijavu programa i projekata.

Djelatnici Odsjeka sudjelovat će u produkciji svih vrsta događanja u NSK i izvan nje i sudjelovati u programskim i organizacijskim odborima sljedećih vlastitih i suradničkih projekata, programa i manifestacija: projekt *Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti*, aplikacija *Smart Library*, natječaj *Hrvatska lijepa knjiga*, izložbe *Daleko su moji školi – izložba u povodu 100. obljetnice rođenja Dinka Fija*, *Dragi Lastane!* i *Zlatno doba nalivpera u hrvatskoj kulturi*, manifestacije *Noć knjige*, *Obilježavanje Dana NSK*, *Knjižna booka*, *Festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest* i *Festival Miroslav Krleža* te projekt *CroAtrium*, a bit će produkcijska, komunikacijska i savjetodavna potpora u drugim programima, projektima i aktivnostima NSK.

Odsjek će raditi i prijevode, korekturu i lekturu svih vrsta tekstova – obavijesti, vijesti, izvješća, planova i sl.

Aktivnosti Odsjeka u 2024. godini bit će usmjerene ostvarivanju ciljeva *Strategije razvoja NSK*, i to prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti; drugim strateškim ciljem Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj, njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.1.4. Poboljšana komunikacija i međuodjelna suradnja kao i trećim strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljevima 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru i 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno.

3.8.5. Odsjek sigurnost

Redoviti poslovi Odsjeka obuhvaćaju brigu o sigurnosti građe, korisnika i zaposlenika, zaštitu na radu i zaštitu od požara kao i obrambene pripreme. Odsjek će tijekom 2024. godine i dalje, ovisno o potrebi, pružati potporu tijekom održavanja događanja u korpusnom i lateralnom dijelu zgrade NSK. U suradnji s djelatnicima Ministarstva unutarnjih poslova, Odsjek će, ovisno o potrebi, pružati potporu tijekom događanja u kojima sudjeluju ili su organizatori državna tijela koja koriste lateralni dio zgrade NSK. Navedeno u smislu provođenja redovitih programa znači obavljanje poslova privatne i tehničke zaštite, poslova zaštite od požara, poslova zaštite na radu i poslova obrane.

Prema predviđenom roku, u 2024. godini bit će izrađena revizija prosudbe ugroženosti za objekt NSK. Prosudbom ugroženosti iz 2019. godine objekt NSK svrstan je u prvu kategoriju zaštite. Najviši stupanj zaštite određuje obveze i način ostvarivanja potrebnih mjera i uvjeta zaštite u razdoblju od pet godina, a nakon toga se revidira.

Osnovni ciljevi iz područja zaštite od požara u Planu za 2024. godinu bit će provođenje mjera iz procjene ugroženosti od požara, poticanje ulaganja financijskih sredstava i praćenje fondova EU-a radi privlačenja financijskih sredstava radi unapređenja sustava zaštite od požara i investicijskog održavanja. Bit će povećana pozornost na praćenju izmjena i dopuna propisa u

zaštiti od požara Republike Hrvatske, a osobito u vezi s najavljenim izmjenama i dopunama koje bi trebale uskoro uslijediti i koje bi omogućile lakše provođenje postupaka unapređenja zaštite od požara za postojeće građevine.

Nadalje, jedan od ciljeva bit će provedba stalnog nadzora mjesta rada u vezi s provođenjem mjera zaštite od požara u NSK.

U području zaštite od požara obavljat će se i poslovi povezani s redovitim ispitivanjem stabilnih sustava za zaštitu od požara, a koje obavljaju ovlaštene pravne osobe, kao i poslovi svakodnevnog nadzora navedenih sustava Odsjeka sigurnost.

Na poslovima zaštite na radu očekuju se daljnja nastojanja na unapređenju i kvaliteti radnog mjesta radi smanjivanja ozljeda na radu kao i provođenje protuepidemijskih mjera usmjerenih sprječavanju širenja novih ili poznatih respiratornih bolesti među korisnicima, zaposlenicima, suradnicima i gostima. U sklopu predviđenih aktivnosti, provest će se redovita osposobljavanja zaposlenika i ovlaštenika, održavanje redovitih sjednica Odbora za zaštitu na radu i predviđena ispitivanja.

Plan mjera zaštite na radu za 2024. godinu obuhvaća:

1. osposobljavanje djelatnika i ovlaštenika, stručno osposobljavanje i osposobljavanje djelatnika za provođenje vježbi evakuacije i spašavanja
2. održavanje redovitih sjednica Odbora za zaštitu na radu NSK
3. ispitivanje radne opreme
4. praćenje i nadzor, uključujući zdravstvene sposobnosti i povremene preglede u odnosu na poslove s posebnim uvjetima rada
5. prijavu, praćenje i evidenciju ozljeda na radu
6. nabavu radne odjeće i obuće te osobnih zaštitnih sredstava i opreme na razini NSK
7. nabavu opreme za evakuaciju i spašavanje, uključujući raspoređivanje i ugradnju
8. nabavu uredskog namještaja
9. obavješćivanje iz zaštite na radu
10. dodatne mjere zaštite na radu.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice*, posebnim ciljem 2.4. Osigurati sustavno upravljanje rizicima, aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.4.4. Osnaženi djelatnici i korisnici za postupanje u kriznim situacijama koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Edukacija djelatnika, Vježbe, Simulacije i Edukacija korisnika*.

3.9. ODJEL INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Odjel informacijske tehnologije značajan je i neizostavan sudionik u stvaranju brojnih idejnih rješenja i usluga koje NSK smještaju u okvire suvremenog informatičkog poslovanja. Primjena informatičkih tehnologija sudjelovanjem Odjela u provođenju i neprekidnom posuvremenjivanju redovitih programa, ostvarenju budućih planova i programa, i dalje je neodvojiva od temeljnog i svakodnevnog knjižničarskog poslovanja.

U daljnjem planiranju podjednak značaj nužno je usmjeriti i na razvoj infrastrukture koja često uvjetuje ostvarenje planova, pružanje i organiziranje potpore u provođenju redovitih programa, sudjelovanje u razvojnim programima, ali i na neprekidno praćenje razvoja sektora ICT zbog sustavne primjene postojećih kao i novih standarda i tehnologija.

Zbog specifičnosti brzog informatičkog razvoja i očekivane primjene suvremenih informacijskih tehnologija u svakodnevnom poslovanju NSK nužno je osigurati i stalno stručno usavršavanje informatičara NSK, redovito ih osposobljavajući kroz konferencije, certificiranje kao i poticanje daljnjeg obrazovanja. Dugoročno, to će osigurati da NSK s kvalitetnim ljudskim resursima u Odjelu informacijske tehnologije što manje angažira vanjske suradnike. Ulaganjem i planskim pristupom stručnom usavršavanju informatičara, NSK će, koliko je to moguće, samostalno i s postojećim kadrom sustavno unaprjeđivati svoje poslovanje i ostvarivati buduće planove.

3.9.1. Odsjek infrastruktura

Redoviti programi

Redovito će se održavati poslužitelji i računala te instalirati, odnosno posuvremeniti, operacijski sustavi, administrirati aktivni direktorij domene knjiga.nsk.hr i poslužitelj DHCP.

Redovito će se provoditi aktivnosti povezane sa sigurnošću i zaštitom rada mreže kao i izradbom sigurnosnih preslika (*backup*) podataka, pri čemu će se, ovisno o financijskim mogućnostima, povećati i podatkovni prostor za izradbu sigurnosnih preslika.

Redovito će se nadograđivati svi poslužitelji i mrežna oprema, prije svega glavni mrežni vatrozid – *Fortigate Firewall*, što će obuhvatiti daljnju implementaciju, administraciju pravila, servisa i IP adresa. Redovito će se upravljati i održavati preklopnici te oprema *Wi-Fi*.

Provodit će se sve aktivnosti povezane s nabavom nove opreme radi osiguranja uobičajenih i boljih uvjeta za rad djelatnika i korisnika NSK u skladu s financijskim mogućnostima.

Sustavno održavanje i potpora obuhvatit će redovite aktivnosti u otklanjanju teškoća u radu, izradbi tehničke dokumentacije, nadzoru i održavanju poslužitelja i računalne mreže te poslova zaštite.

Redovito će se pružati potpora raznim događanjima unutar NSK u obliku postavljanja multimedijalne opreme te osigurati mrežna povezanost na zahtjev. Prema potrebi, pružat će se tehnička potpora za diplomirane knjižničare i stručne ispite. Redovito će se raditi sigurnosne preslike (*backup*) svih vitalnih poslužitelja koji su bitni za redoviti rad NSK. Za sigurnu pohranu podataka kao dodatnu razinu sigurnosti istražujemo moguće suradnike za pohranu podataka na udaljenoj lokaciji. Sklapanjem partnerskog sporazuma provodit će se pohrana sigurnosne preslike na udaljenu lokaciju.

Redovito će se provoditi sigurnosno sustavno održavanje poslužitelja platforme Microsoft Windows, održavanje sustava WSUS i upravljanje datotečnim poslužiteljima.

Odsjek će preuzeti nadležnost nad sustavom telefona SIP te pružati osnovnu konfiguraciju i prvu razinu potpore kao i suradnju s vanjskim suradnicima na ugovorenom održavanju navedena sustava.

Ovisno o financijskim sredstvima, radit će se na infrastrukturnom opremanju novog izložbenog prostora NSK – CroAtriuma.

Organizirat će se i provoditi poslovi održavanja i potpore za sve ostale informacijske sustave izrađene uz pomoć vanjskih suradnika kao i kupljene informacijske sustave koje NSK koristi, u skladu s financijskim mogućnostima.

Jednom godišnje provest će se provjera usklađenosti (certificiranja) matičnih ustanova i pružatelja usluga (NSK) s normama AAI@EduHr.

3.9.2. Odsjek razvoj IT usluga

U skladu s planom razvoja na poboljšanju poslovnih procesa i korisničkih usluga, radit će se na uspostavi novih baza podataka, novih usluga, razvoju mikrostranica i portala kao i održavanju postojećih.

Pružat će se informatičko-tehnička potpora redovitom poslovanju integriranog knjižničnog sustava Aleph i osigurati redoviti produkcijski rad NSK te knjižnica sastavnica Sveučilišta u Zagrebu (ZAG). Provodit će se intenzivna analiza knjižničnih i administrativnih podataka SQL u NSK i bazama ZAG integriranog knjižničnog sustava radi osiguranja kvalitete podataka, ali i provjere, optimizacije i pripreme za što kvalitetniji proces migracije zbog prelaska na novi knjižnični sustav. Provodit će se i globalne sustavne izmjene u suradnji s redaktorima baza podataka.

Provodit će se i poslovi redovitog održavanja kataloga NSK koji sadrži zapise za knjižnu i ostalu vrstu građe iz fonda NSK te zapise za građu koju NSK ne posjeduje – Hrvatska retrospektivna bibliografija i pojedini CIP zapisi.

Pružat će se tehnička i stručna pomoć u procesu prelaska na novi knjižnični sustav.

Provodit će se poslovi održavanja i potpore za informacijske sustave i programska rješenja koja su izrađena u NSK [*Pitajte knjižničara, Tematsko pretraživanje, UDK prevoditelj, UDK normativa, BRKLJA – aplikacija za ulaz korisnika u prostor NSK, Online upisi, Bilten prinova, Bibliometrijske usluge, Sustav za rezervaciju dvorana, Upravitelj časopisa, Večernji rad, Viškovi, ISBN, ISMN, Aplikacija za tiskanje naljepnica (signatura), Ekspedit, CIP, Skupni katalog, Bibliografije, Sustav DOI, Informacijski sustav dokumentiranja stanja građe NSK i postupaka zaštite građe, URN:NBN, Statistika hrvatskih knjižnica, Nacionalna bibliografija i Upisnik knjižnica*].

Odsjek razvoj IT usluga u suradnji s drugim ustrojbenim jedinicama radit će na uspostavi i implementaciji programskih rješenja koja se provode projektima Ministarstva kulture i medija, kao npr. *Sustav za identifikiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki, Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj, Smart Library* i sl.).

Nastavit će se pružati potpora digitalizaciji građe NSK, razvoju Digitalne knjižnice i trajne pohrane digitalne građe kao i razvoju sustava Virtualne izložbe NSK.

Razvojni programi

Novi NSK.HR web portal

U suradnji s Odsjekom marketing i komunikacije radit će se na implementaciji novog centralnog mrežnog mjesta nsk.hr.

Nova inačica aplikacije Bibliometrija

Planira se nastavak razvoja funkcionalnosti nove inačice aplikacije Bibliometrija na zahtjev i za potrebe Odjela korisničke službe.

Povezivanje sa sustavom ISSP i primjena X-ica

Započet će se s razvojem, testiranjem i primjenom programskog rješenja koje će omogućiti povezivanje NSK s Informacijskim sustavom studentskih prava (ISSP) Sveučilišnog računskog centra Sveučilišta u Zagrebu, što će obuhvatiti testiranje i primjenu X-ice za članove NSK u pojedinim procesima rada kao i primjenu u procesima posudbe za knjižnice sastavnice Sveučilišta u Zagrebu (ZAG).

Objedinjeni sustav za potporu

Zbog iznimno velikog broja zahtjeva za tehničkom i stručnom potporom nužnom za provođenje brojnih operativnih procesa NSK ističe se potreba za primjenom naprednog sustava za potporu, čija se temeljna svrha odnosi na automatizaciju, unaprjeđenje te optimizaciju potpore. Ovaj sustav u povezanosti s NSK i informacijskom infrastrukturom predstavlja ključan alat koji oblikuje i olakšava korisničko iskustvo, pruža učinkovitu potporu i upravljanje upitima ili zahtjevima te pomaže u ostvarenju i primjeni visokih standarda kvalitete usluga Odjela informacijske tehnologije. Planira se temeljito testiranje dostupnih rješenja otvorenog koda radi najbolje moguće usklađenosti s postojećim i budućim potrebama. Bude li potrebno, razmatrat će se i komercijalne mogućnosti ako se uspostavi da dostupna rješenja u otvorenom kodu ne pružaju potrebne očekivane funkcionalnosti. To se posebno odnosi na sigurnosne standarde i upravljanje identitetima, uključujući potporu za aktivni direktorij koja omogućuje centralizirano i učinkovito upravljanje identitetima knjižničnog osoblja u novom sustavu za potporu, dok bi integracija s protokolom LDAP omogućila jednostavan i siguran pristup za djelatnike knjižnica članica integriranog knjižničnog sustava, a u konačnici i djelatnike budućeg integriranog knjižničnog sustava.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika*, posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti.

Razvojne aktivnosti Odjela informacijske tehnologije bit će usmjerene provedbi drugog strateškog cilja *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice*, posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju te aktivnosti i očekivani rezultati 2.2.1. Ojačana digitalna infrastruktura, 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi, 2.2.3. Digitalizirane, integrirane i personalizirane usluge i 2.2.4. Osnaženi djelatnici, korisnici i ostali dionici za rad u digitalnom okružju.

4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA

4.1. Znanstvena djelatnost

Znanstvena djelatnost NSK jedna je od njezinih temeljnih djelatnosti utvrđena Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019). Znanstvena djelatnost NSK provodi se u skladu s godišnjim programom znanstvenih istraživanja NSK, čiju provedbu usklađuje Znanstveno vijeće, odnosno njegovo predstavničko tijelo, Znanstveni odbor.

Znanstvena djelatnost NSK provodi se kroz sve stručne jedinice NSK, a obuhvaća aktivnosti osiguravanja dostupnosti i izgradnje znanstvene infrastrukture, provedbe znanstvenoistraživačkih projekata koje NSK izvodi samostalno ili u suradnji s drugim hrvatskim i/ili inozemnim znanstvenim ustanovama i drugim suradnicima, sudjelovanje djelatnika NSK u znanstvenoistraživačkim projektima koji se izvode u drugim znanstvenim ustanovama, individualni ili skupni znanstveni rad djelatnika izvan znanstvenoistraživačkih projekata, diseminaciju znanstvenih rezultata, popularizaciju znanosti kao i druge oblike znanstvenih aktivnosti.

Radi usklađivanja sa Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/22) NSK planira revidirati interni Pravilnik o znanstveno-istraživačkoj djelatnosti NSK te slijedne dokumente.

Prateći strateške ciljeve NSK do 2026. godine, znanstvenoistraživačka djelatnost NSK ostvaruje se trima strateškim ciljevima: Cilj 1. Jačanje ljudskih kapaciteta, Cilj 2. Izgradnja i razvoj znanstvenoistraživačke infrastrukture i Cilj 3. Suradnja na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Aktivnosti radi jačanja ljudskih kapaciteta odnose se na planiranje povećanja broja djelatnika koji će napredovati u postizanju znanstvenog stupnja u području informacijskih i komunikacijskih znanosti te srodnih znanstvenih područja kao i povećanje edukacijskih programa kojima je svrha poticati i osnaživati kapacitete djelatnika NSK za provedbu znanstvenoistraživačkih projekata i djelatnosti. Radi izgradnje i razvoja znanstvenoistraživačke infrastrukture planira se razvoj Digitalne knjižnice kao i aktivnosti postizanja digitalne zrelosti knjižnica visokog obrazovanja i znanosti razvojem hrvatskog visokoškolskog knjižničkog sustava u oblaku te razvoja dijeljenih usluga temeljenih na objedinjenom upravljanju tiskanom, digitalnom i elektroničkom građom. Planirane aktivnosti radi poticanja suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini odnose se na dodatno poticanje unutarsektorske i međusektorske suradnje te razvoj suradništva i razmjene stručnjaka na razini Europske unije i globalno.

U skladu s Pravilnikom o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice, NSK trenutačno zapošljava četiri djelatnika sa znanstvenim zvanjem u području informacijskih i komunikacijskih znanosti. U planu je u 2024. godini pokrenuti izradbu potrebne dokumentacije za postupak reakreditacije.

U 2024. godini planira se objava devet znanstvenih i trinaest stručnih radova.

Planira se provedba 42 projekata, uključujući jedan nacionalni infrastrukturni razvojni projekt (*e-Sveučilišta*), i triju međunarodnih projekata (*IFLA MLAS Advocacy Impact Evaluation Project*, *Liber CeOS_SE* i *IFLA National Bibliography Section Linked Data Working Group*). Poseban naglasak bit će na provedbi nacionalnog infrastrukturnog razvojnog projekta *e-Sveučilišta: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* koji se financira iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. u dijelu koji se odnosi na aktivnosti NSK radi unaprjeđenja knjižnično-informacijskog sustava knjižnica iz sustava znanosti i obrazovanja kao i aktivnosti opremanja CroAtriuma i SciLaba kao suvremenih središta za potporu digitalnoj tranziciji i *online* učenju u sustavu visokoškolskog obrazovanja i znanosti. Od ukupno 16 suradničkih razvojnih projekata, tri su nova projekta (*Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Franjevačkog samostana sv. Bernardina Sijenskog u Kamporu*, *Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Franjevačkog samostana sv. Ante u Splitu* i *Preventivna zaštita triju zbirki unutar Zbirke starih i rijetkih knjiga u Knjižnici HAZU u Zagrebu*). U 2024. godini planira se provedba 22 stručnih projekata u području knjižnične djelatnosti, jedan projekt u području digitalizacije, jedan projekt u području razvoja publike, jedan projekt u području muzejske djelatnosti i objava projektne monografije. U planu je provedba 19 istraživanja koje temom obuhvaćaju sljedeća područja: istraživanje zadovoljstva korisnika, znanstvena produktivnost u području knjižničarstva, procjena utjecaja zagovaranja, razvoj čitalačke publike, poticanje čitanja, filologija, inkunabulistica, hrvatska iseljenistička dokumentaristika, razvoj računalnog modela (neuronske mreže) za otkrivanje uzoraka koji prate gramatička pravila, BIBFRAME i suradnja s nakladnicima.

Poticat će se i sudjelovanje djelatnika, osobito onih sa znanstvenim zvanjem na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim konferencijama radi predstavljanja rezultata istraživanja.

4.2. Međunarodna suradnja

U 2024. godini planira se nastavak i razvoj suradnje s inozemnim knjižnicama i drugim ustanovama na zajedničkim projektima kao što su razmjena i digitalizacija građe, organizacija izložbi te organizacija stručnih posjeta i predavanja. Jedan od smjerova međunarodne suradnje u sljedećem razdoblju bit će sudjelovanje u programima mobilnosti, i to programima razmjene stručnjaka, stručnih usavršavanja, studijskih posjeta i boravka.

Nastavit će se međunarodna promidžba hrvatskih autora, hrvatske kulturne i znanstvene baštine u sklopu aktivnosti s obilježjem kulturne diplomacije te dostave podataka međunarodnim bazama, projektima i informacijskim sustavima za razmjenu podataka kao što su Europeana, DART-Europe, IFLA Library Map of the World, VIAF, DOI, ISBN, ISSN (NSK je među članicama Upravnog odbora) i ISMN.

Nastavlja se sudjelovanje u aktivnostima europske organizacije nacionalnih knjižnica CENL angažmanom glavne ravnateljice u Izvršnom odboru CENL-a te prijavom na programe sufinanciranja.

U sklopu Međunarodne federacije knjižničarskih društava i ustanova – IFLA očekuje se aktivno djelovanje u sljedećim radnim tijelima: National Libraries Section, Management of Library Associations Section, Bibliography Section i News Media Section.

Nastavit će se sudjelovanje u radu Međunarodnog nuklearnog informacijskog sustava – IAEA dostavom nacionalnih bibliografskih podataka.

Aktivnosti međunarodne suradnje povezane su s dvama općim ciljevima *Strategije razvoja NSK*, drugim ciljem – Osnajivanje kapaciteta Knjižnice (posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj – aktivnost i očekivani rezultat i 2.1.3. Unaprijeđena edukacija djelatnika radi razvoja profesionalne karijere) te trećim ciljem – Suradnja u razvoju i inovacijama (posebnim ciljem 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno).

4.3. Projekti i programi

U 2024. godini planira se rad na novim i tekućim projektima:

Nacionalni infrastrukturni razvojni projekt

Projekt *e-Sveučilišta: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* (Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026.)

Razvojni projekti i programi – novi

Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa

Pristup vrednovanju i razvoj metodologije za vrednovanje zbirke „Yugoslavica“ u hrvatskim sveučilišnim knjižnicama

Razvoj mrežnog sustava za prikupljanje, pohranu i obradu knjižničnih statističkih podataka

Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama

Razvojni projekti i programi – višegodišnji

CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatica i prateće programske aktivnosti

Čitam lakše! – povećanje dostupnosti digitalnih sadržaja

Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj

E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe

Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj

Knjižnične djelatnosti u stvaranju konzervatorsko-restauratorske dokumentacije – nastavak

Natječaj Hrvatska lijepa knjiga

SciLab

Smart Library NSK

Sistemska knjižničarstvo 2024.

Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja

Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica

Sustav za upravljanje, identificiranje i predstavljanje baštinskih zbirki u Republici Hrvatskoj – SUBAZ

Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest, Zagreb 9. – 10. svibnja 2024.

Upisnik digitalnih zbirki i preslika

Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj

Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti

Suradnički razvojni projekti i programi – novi

Digitalizacija građe Knjižnice Franjevačkog samostana Mala braća u Dubrovniku

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Franjevačkog samostana sv. Bernardina Sijenskog u Kamporu

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Franjevačkog samostana sv. Ante u Splitu

Preventivna zaštita triju zbirki unutar Zbirke starih i rijetkih knjiga u Knjižnici HAZU u Zagrebu

Suradnički razvojni projekti i programi – višegodišnji

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU)

DARIAH – HR: Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj

Glagoljica.hr

Istraživanje i razvoj funkcionalnih premaza u konzervaciji i restauraciji pisane baštine

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Eparhije pakračko-slavonske iz Pakraca

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Samostana sv. Frane u Zadru

Multispektralno snimanje pisane kulturne baštine

Pisati slobodno: tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća

Pozdrav iz Hrvatske

Sabrana djela Ivana Zajca ml.

Znameniti.hr

Znanstveno i tehnologijsko predviđanje – CroRIS

Međunarodni razvojni projekti – novi

IFLA National Bibliography Section – Linked data working group

IFLA-in projekt unutar programa EU Građani, jednakost, prava i vrijednosti (CERV)

Međunarodni razvojni projekti – višegodišnji

Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe (CeOS_SE)

IFLA MLAS Advocacy Impact Evaluation Project (2022. – 2024.)

4.3.1. Programi prijavljeni za poziv za javne potrebe u kulturi Ministarstva kulture i medija za 2024. godinu (uključeni u popis prema prethodnim kategorijama)

Ostvarivat će se ovisno o rezultatu natječaja, prema razradbi plana rada za svaki program, a u skladu s odobrenim financijskim sredstvima.

Programi knjižnične djelatnosti u 2024. godini

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU)

CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatica i prateće programske aktivnosti – nastavak 2. faze

Čitam lakše! – digitalna građa lagana za čitanje

Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj – nastavak

E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe

HAWaton – natjecanje u prikupljanju tematskog mrežnog sadržaja

Izložba Daleko su moji škoji – izložba u povodu 100. obljetnice rođenja Dinka Fija

Izložba Dragi Lastane!

Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj

Knjižnične djelatnosti u stvaranju konzervatorsko-restauratorske dokumentacije

Pametno do informacija: knjižnična mobilna aplikacija u službi informacijske i medijske pismenosti

Pristup vrednovanju i razvoj metodologije za vrednovanje zbirke „Yugoslavica“

Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima

Razvoj mrežnog sustava za prikupljanje, pohranu i obradu knjižničnih statističkih podataka

Sistemska knjižničarstvo 2024.

*Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki – dogradnja sustava
Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest
Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj
Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama
Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti
Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti
Zlatno doba nalivpera u hrvatskoj kulturi*

Programi muzejske djelatnosti

Galaktički ples, grafička mapa Dražena Trogrlića

Programi monografija iz područja kulture i umjetnosti za 2024. godine

Monografija *Hrvatski prvotisci*

Programi digitalizacije kulturne baštine za 2024. godinu

Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa

Programi međunarodne kulturne i znanstvene suradnje u 2024. godini

Potpora programskoj suradnji

Knjižnica „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi

Potpora sudjelovanju u radu međunarodnih organizacija, platformi i mreža

32. godišnja konferencija EBLIDA i foruma NAPLE, Portugal, Lisabon, 8. – 11. travnja 2024.
Godišnja skupština IIPC-a i Konferencija o arhiviranju weba, Pariz, Francuska, 24. – 26. travnja 2024.

Godišnja konferencija LIBER, Limassol, Cipar, 3. – 5. srpnja 2024.

Peta konferencija Europskog udruženja građanske znanosti (ECSA)

Sudjelovanje glavne ravnateljice NSK na sastanku Izvršnog odbora CENL-a

Sudjelovanje glavne ravnateljice NSK na godišnjoj konferenciji CENL-a (AGM)

Sudjelovanje na Općoj skupštini IFLA-e, lipanj 2024

Sudjelovanje na godišnjoj konferenciji DARIAH 2024

Sudjelovanje na godišnjoj konferenciji Europeana Network 2024

Sudjelovanje na godišnjem sastanku predstavnika nacionalnih ureda za ISBN i ISMN

Sudjelovanje na godišnjem sastanku koordinatora nacionalnih ureda za ISSN

4.4. Skupovi, sastanci i događanja

NSK će u 2024. godini biti organizator ili suorganizator međunarodnih i hrvatskih znanstveno-stručnih skupova, a djelatnici će NSK sudjelovanjem na znanstveno-stručnim skupovima predstavljati rezultate svojih istraživanja te promicati rad NSK.

Organizacija i suorganizacija znanstveno-stručnih skupova

- 5. stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: revizija i otpis*, Zagreb, rujan 2024.
- 20. *okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama na temu knjižničnih usluga za osobe s poremećajem pozornosti s hiperaktivnošću (ADHD)*, Zagreb, rujan 2024.
- *LIBER Winter event*, prosinac 2024.
- Obljetnički skup posvećen Ocu hrvatske književnosti Marku Maruliću, studeni 2024.
- *Sistemska knjižničarstvo 2024.*, Zagreb, prosinac 2024.
- Stručni skup *Kad se male ruke slože: održiva dječja knjižnica*, ožujak/travanj 2024.

– *Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest*, Zagreb 9. – 10. svibnja 2024.

Sudjelovanje na međunarodnim znanstveno-stručnim skupovima

Ostvarivat će se prema odobrenim/osiguranim sredstvima.

- *5. konferencija Europskog udruženja građanske znanosti (ECSA)*, Beč, Austrija, 4. – 6. travnja 2024.
- *16th Qualitative and quantitative methods in libraries international conference (QQML)*, svibanj 2024.
- 19. međunarodni stručni skup *Knjižnica – središte znanja i zabave – Zelene knjižnice*, Novo Mesto, Slovenija, listopad 2024.
- *24th Conservator-Restorers' Professional Meeting*, Slovenija, 2024.
- *32. godišnja konferencija EBLIDA i foruma NAPLE*, Lisabon, Portugal, 8. – 11. travnja 2024.
- *BIBFRAME Workshop in Europe*, Helsinki, Finska, 17. – 18. rujna 2024.
- *Europeana Conference 2024*, listopad 2024.
- *IIPC General Assembly and Web Archiving Conference*, Paris, Francuska, 24. – 26. travnja 2024.
- *IGeLU Conference*, Kopenhagen, Danska rujan 2024.
- *LIBER Conference 2024*, Limassol, Cipar, 3. – 5. srpnja 2024.
- *LIBER Winter event*, prosinac 2024.

Sudjelovanje na hrvatskim znanstveno-stručnim skupovima i međunarodnim skupovima u Republici Hrvatskoj

Ostvarivat će se prema odobrenim/osiguranim sredstvima.

- *3. okrugli stol o potencijalima razvitka manjih mjesta i gradova promicanjem knjige i čitanja: „Igraj svoju igru - čitaj!“*, Novska, svibanj 2024.
- *5. stručni skup „Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki“*, Zagreb, rujan, 2024.
- *5. Susreti konzervatora-restauratora arhivskog gradiva i knjižnične građe te umjetnina na papiru*, Rijeka, studeni 2024.
- *7. dan bajki i priča: „Baj(kaj)mo i pri(ča)jmo s ma(što)m“*, Krapina 2024.
- *11. PUBMET*, Zadar, rujan 2024.
- *12. međunarodna autorska kreativna konferencija MAKK*, studeni 2024.
- *15. okrugli stol za školske knjižnice*, listopad 2024.
- *20. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama na temu knjižničnih usluga za osobe s poremećajem pozornosti s hiperaktivnošću (ADHD)*, Zagreb, 27. rujna 2024.
- *24. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama*, Zagreb, prosinac 2024.
- *27. seminar „Arhivi, knjižnice, muzeji“ (AKM)*, studeni, 2024.
- *36. proljetna škola školskih knjižničara*, ožujak/travanj 2024.
- *49. izborna Skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva*, Rijeka, listopad 2024.
- *CARNET Users Conference CUC 2024*, Zagreb, travanj 2024.
- *THECUC*, studeni 2024.
- *Dani e-infrastrukture SRCE*, Zagreb, ožujak 2024.
- *Konferencija „Medical Information Conference Croatia (MICC)“*, Zagreb, lipanj 2024.
- *Librarian non-conference – KcConnect*, Koprivnica, rujan 2024.
- *Sistemska knjižničarstvo 2024.*, Zagreb, prosinac 2024.
- *Skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva*, listopad 2024.
- *Stručni skup Hrvatskoga čitateljskog društva*, Zagreb, rujan 2024.
- *Stručni skup „Kad se male ruke slože: održiva dječja knjižnica“*, 26. – 27. ožujka 2024.

- *Stručni skup „Kako bolje zagovarati - jačanje kompetencija za upravljanje knjižnicama“*, travanj 2024.
- *Trinaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest*, Zagreb, 9. – 10. svibnja 2024.

Sastanci

- CENL/EDI (Equity, Equality, Diversity and Inclusion) Network Group
- Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs – (CeOS_SE), Beograd
- Godišnji sastanak europskih dokumentacijskih centara u Hrvatskoj, listopad 2024.
- Godišnji sastanak i konferencija CENL-a
- Godišnji sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN
- Godišnji sastanak predstavnika nacionalnih ureda za ISBN i ISMN
- Međunarodni godišnji sastanak Europskih dokumentacijskih centara – Training Seminar for Mjesec hrvatske knjige
- European Documentation Centres
- Sastanci Izvršnog odbora CENL-a
- Sastanci Upravnog odbora ISSN-a
- Sastanak Međunarodnog nuklearnog informacijskog sustava – IAEA

Događanja

- 13. Festival Miroslav Krleža, srpanj 2024.
- Dan hrvatskih knjižnica, 11. studenoga 2024.
- Dan NSK, 22. veljače 2024.
- Dani europske baštine, kolovoz/listopad 2024.
- Europski tjedan sporta
- Festival znanosti
- Igra potrage (*escape room*) Ivana Brlić-Mažuranić
- Knjižna booka, travanj 2024.
- Međunarodni dan knjige i autorskih prava, 23. travnja 2024.
- Međunarodni harfistički festival / Zagreb Harp Festival, prosinac 2024.
- Mjesec hrvatske knjige, 15. listopada – 15. studenog 2024.
- Noć knjige, travanj 2024.
- Tjedan Europe

4.5. Nakladnička djelatnost

- *Bibliografija Zbirke knjižnične građe o Domovinske ratu*, jedan svezak
- *CIP – knjige u tisku*, 13 svezaka
- Časopis *Glas@NSK*
- Grafička mapa *Galaktički ples*
- *Hrvatska bibliografija knjiga, Niz A*, 12 svezaka
- *Hrvatska bibliografija članaka, Niz B*, 20 svezaka
- *Hrvatska bibliografija serijskih publikacija i druge neomeđene građe – Niz C*, jedan svezak
- Hrvatska retrospektivna bibliografija, jedan svezak
- Knjiga *Meštirija dobra umrtija s ritualom* (Senj, 1507./1508.): latinički prijepis glagoljskog izvornika
- Monografija *Hrvatski prvotisci*
- Niz notnih izdanja *Sabrana djela Ivana Zajca*
- Programska knjižica 5. stručnog skupa *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: Revizija i otpis*

- Programska knjižica *Daleko su moji škoji* – izložba u povodu 100. obljetnice Dinka Fija
- Programska knjižica konferencije *Sistemska knjižničarstvo 2024.*
- Programska knjižica Trinaestog festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata
- Programska knjižica *Sistemska knjižničarstvo 2024.*
- Zbornik radova 17. i 18. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica
- Zbornik radova s 14. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj

4.6. Izložbena djelatnost

- Izložba *Daleko su moji škoji* – izložba u povodu 100. obljetnice rođenja Dinka Fija
- Izložba *Dragi Lastane!*
- Izložba grafičke mape *Riječ i slika*
- Izložba *Mediterranea* u suradnji s Talijanskim institutom u Hrvatskoj, siječanj 2024.
- Izložba u povodu Međunarodnog dana osoba s invaliditetom – knjižnične usluge, programi i kampanje u knjižnicama u Republici Hrvatskoj
- Izložba *Sarabanda za Anamariju*
- Izložba *Zlatno doba nalivpera u hrvatskoj kulturi*

4.7. Povjerenstva, radne grupe, odbori i komisije (unutar NSK i rad djelatnika NSK u vanjskim hrvatskim i inozemnim tijelima)

- CENL/EDI (Equity, Equality, Diversity and Inclusion) Network Group
- CLARIN-ERIC
- DARIAH-HR
- Europeana Impact Community – the steering group
- Europeana Network Association
- Europeana Out of Commerce works Working Group
- Glavni odbor Hrvatskog knjižničarskog društva
- IFLA News Media Section
- IFLA Management of Library Associations
- IIPC Membership Engagement Portfolio
- ISBD Review Group : ISBD for Manifestation Task Force
- Komisija za autorsko pravo i otvoreni pristup Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za državne informacije i službene publikacije Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za glazbene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za informacijske tehnologije Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za katalogizaciju Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za knjižničarsko nazivlje Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za nabavu knjižnične građe i međuknjižničnu posudbu Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za narodne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva
- Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama Hrvatskog knjižničarskog društva

- Komisija za visokoškolske knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za zaštitu knjižnične građe Hrvatskog knjižničarskog društva
- Koordinacijski odbor sustava Dabar
- LIBER Citizen Science Working Group
- Međunarodni nuklearni informacijski sustav – IAEA
- Nadzorni odbor Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Odbor za nakladničku djelatnost Hrvatskog knjižničarskog društva
- Povjerenstvo natječaja *Hrvatska lijepa knjiga*
- Povjerenstvo za dodjelu nagrade *Baština na mreži – izradi virtualnu izložbu u NSK*
- Povjerenstvo za izložbe
- Povjerenstvo za knjižnični informacijski sustav (BUKI)
- Povjerenstvo za otkrivanje, evidentiranje i zbrinjavanje otpada
- Povjerenstvo za postupak provedbe natječaja za popunu upražnjenog radnog mjesta
- Povjerenstvo za postupanje s viškovima građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Povjerenstvo za predlaganje viših stručnih zvanja u knjižničarstvu
- Povjerenstvo za reviziju Grafičke zbirke
- Povjerenstvo za Triennale hrvatske grafike u organizaciji Kabineta Grafike HAZU
- Povjerenstvo za Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj
- Povjerenstvo za uspostavu radnog procesa prihvata metapodataka i datoteka e-knjiga i e-serijskih publikacija
- Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu
- Pregovaračko povjerenstvo za donošenje prioritete liste za pretplatu e-izvora
- Programski i organizacijski odbor Mjeseca hrvatske knjige
- Programski i organizacijski odbori skupova Hrvatskog knjižničarskog društva
- Programski odbor Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj
- Programsko-organizacijski odbor skupa posvećena petstotoj obljetnici smrti Marka Marulića
- Radna grupa Novi informacijski stručnjaci Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Radna grupa VIAF GDPR
- Radna grupa za audiovizualnu građu i multimediju Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa za društvene medije Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa za MARC 21 A
- Radna grupa za MARC 21 B
- Radna grupa za normizaciju Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa za primjenu i praćenje primjene dokumenata o zaštiti građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu od tehničkih ugroza i katastrofa
- Radna grupa za smjernice i primjere Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- Radna grupa za uspostavu novog portala Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Radna grupa ZKD biciklisti Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Radna skupina za autorska prava u sustavu Dabar
- Radna skupina za definiranje procesa i procedura za put građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Radna skupina za edukaciju i podršku u sustavu Dabar
- Radna skupina za korisničke funkcionalnosti u sustavu Dabar
- Radna skupina za istraživačke podatke u sustavu Dabar
- Radna skupina za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti Hrvatskog oblaka za otvorenu znanost (HR-OOZ)
- Radna skupina za ocjenske radove u sustavu Dabar
- Radna skupina za opis znanstvenih i srodnih radova, kontrolirane rječnike i identifikatore u sustavu Dabar

- Radna skupina za posebne programske aktivnosti u novootvorenom prostoru Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Savjet Hrčka
- Savjetodavno povjerenstvo za donošenje prioritetne liste za pretplatu e-izvora
- Savjetodavno povjerenstvo za izradu analize stanja, istraživanje potreba knjižnica visokog obrazovanja u segmentu digitalne preobrazbe te izradu topologije platforme knjižničnih usluga u oblaku mrežnog okružja u sklopu projekta *e-Sveučilišta*
- Središnje stručno vijeće svih matičnih razvojnih službi Republike Hrvatske
- Središnji projektni tim za provedbu aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta*
- Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica
- Stalni odbor za razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- Stručni odbor Hrvatskog knjižničarskog društva
- Stručno povjerenstvo za izradu Izvješća o radu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2023. godinu
- Stručno povjerenstvo za izradu Plana rada Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2025. godinu
- Stručno vijeće sveučilišnih matičnih razvojnih službi
- Stručno vijeće županijskih matičnih razvojnih službi
- Tehnički odbor Hrvatskoga zavoda za normizaciju HZN/TO 46, Bibliotekarstvo, dokumentacija i Informacije
- Tehnički odbor Hrvatskoga zavoda za normizaciju HZN/TO 546, Očuvanje kulturne baštine
- Tehnička radna grupa za izradu i održavanje ontologije Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- UDC Consortium
- Upravni odbor ISSN IC-a
- Upravni odbor Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Uredništvo *Glas@NSK.hr*
- Uredništvo niza *e-Konferencijska izdanja* Hrvatskog knjižničarskog društva
- Znanstveni odbor Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Znanstveno vijeće Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

4.8. Upute, smjernice i pravilnici

U 2024. godini planira se izradba, doradba ili posuvremenjivanje smjernica i uputa:

- Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja građe i usluga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu – izmjene
- Revizija i otpis u sveučilišnim, visokoškolskim, znanstvenim i specijalnim knjižnicama
- Smjernice za izgradnju Zbirke službenih publikacija
- Smjernice za ugovaranje knjižnične usluge
- Upute za evidenciju stručnih nadzora u sustav eMATIČNA
- Upute za evidenciju zbirke stare građe u Sustavu za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki
- Upute za online upis
- Upute za Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – izmjene
- Upute za upis knjižnica u sustav Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj.

4.9. Međunarodna članstva NSK

- CDNL – The Conference of Directors of National Libraries (Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica)
- CENL – The Conference of European National Librarians (Konferencija ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica)
- COAR (Coalition for open acces repositories)
- DART Europe (Europski digitalni repozitorij disertacija)
- DOI – Digital Object Identifier (Digitalni identifikator objekta)
- EBLIDA – The European Bureau of Library, Information and Documentation Associations (Europski ured za knjižnične, informacijske i dokumentacijske udruge)
- ECSA (European citizen science Association)
- ENA – Europeana Network Association (Udruga mreže Europeana)
- EURIG – The European RDA Interest Group (Europska grupa za praćenje RDA)
- Europeana – European digital library (Europska digitalna knjižnica)
- IAML – International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres (Međunarodna udruga glazbenih knjižnica, arhivskih i dokumentacijskih centara)
- ICA – International Cartographic Association (Međunarodno kartografsko udruženje)
- IFLA – International Federation of Library Associations (Međunarodna federacija knjižničarskih društava)
- IGeLU – International Group of Ex Libris Users (Međunarodna skupina korisnika Ex Librisa)
- IIPC – International Internet Preservation Consortium (Međunarodni konzorcij za trajnu pohranu internetskih sadržaja)
- ISBN – International Standard Book Number (Međunarodni standardni knjižni broj)
- ISIL – International Standard Identifier for Libraries and Related Organisations
- ISMN – International Standard Music Number (Međunarodni standardni broj notirane glazbe)
- ISSN – International Standard Serial Number (Međunarodni standardni broj serijske publikacije)
- LIBER – Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (Udruga europskih znanstvenih knjižnica)
- MAGIC – Map & Geography Information Group (Grupa kartografskih i geoinformacijskih knjižničara i arhivista)
- SPARC Europe (zagovaračka udruga za otvorenu znanost)
- UDC Consortium (UDK Konzorcij)
- VIAF – Virtual International Authority File (Virtualna međunarodna normativna baza)

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

